

Өнеркәсіптік субсидиялар берудің бірыңғай қағидалары туралы келісімге қол қою туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 7 желтоқсандағы № 1312 Қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қоса беріліп отырған Өнеркәсіптік субсидиялар берудің бірыңғай қағидалары туралы келісімнің жобасы мақұлданын.

2. Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің бірінші орынбасары Өмірзақ Естайұлы Шөкеевке Қазақстан Республикасының Үкіметі атынан Өнеркәсіптік субсидиялар берудің бірыңғай қағидалары туралы келісімге қол қоюға өкілеттік берілсін.

3. Осы қаулы қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының

Премьер-Министрі

К. Мәсімов

Қазақстан Республикасы

Үкіметінің

2010 жылғы 7

желтоқсандағы

№ 1312 қаулысымен

мақұлданған

Жоба

Өнеркәсіптік субсидиялар берудің бірыңғай қағидалары туралы КЕЛІСІМ

Бұдан әрі Тараптар деп аталатын Беларусь Республикасының Үкіметі, Қазақстан Республикасының Үкіметі және Ресей Федерациясының Үкіметі өнеркәсіптік өндірісті дамытуға жағдай жасаудың маңыздылығын сезіне отырып, экономиканы дамыту, өндірісті кеңейту, басқарудың және ғылыми-техникалық прогрестің тиімділігін арттыруды ынталандыру, Беларусь Республикасының, Қазақстан Республикасының және Ресей Федерациясының Бірыңғай экономикалық кеңістігінің шеңберінде тауар нарықтарындағы ресурстарды оңтайлы бөлуді қамтамасыз ету мақсатында,

Тараптар мемлекеттері экономикаларының тұрақты және тиімді дамуы үшін, сондай-ақ Тараптар арасында өзара сауда мен адал бәсекелестіктің дамуына ықпал ететін жағдайлар жасауға ниеттене отырып,

халықаралық құқықтың жалпы қабылданған нормалары мен қағидаттарын
б а с ш ы л ы қ қ а а л а о т ы р ы п ,
төмендегілер туралы келісті:

1-бап

Осы Келісімнің нысанасы мен қолданылу аясы

1. Осы Келісімнің нысанасы осы Келісімге қатысушы елдердің аумағында өнеркәсіптік тауарларға қатысты өнеркәсіптік субсидияларды ұсынудың бірыңғай қағидаларын белгілеу болып табылады.

2. Осы Келісімнің нормалары субсидиялардың ұсынылуын, оның ішінде тауарларды шығаруға, өткізуге және тұтынуға тікелей байланысты қызметтерді көрсету немесе қызметтерді алу кезінде субсидиялар беруді реттейді.

3. Осы Келісімдегі ешнәрсе төмендегідей түсіндірілмеуі тиіс: қандай да бір Тарапқа ашылуы оның қауіпсіздігінің елеулі мүдделеріне қайшы келеді деп санайтын қандай да ақпаратты ұсыну талабы немесе – кез келген тарапқа өзінің қауіпсіздігінің елеулі мүдделерін қорғау үшін де қажетті іс-қимылдарды қабылдауда кедергі келтіру:

а) ыдыратылатын материалдарға немесе олар өндірілетін материалдарға қатысты;
б) қаруды, оқ-дәріні және әскери материалдарды, сондай-ақ қорғаныс күштерін жабдықтау мақсатында тікелей немесе жанама жүзеге асырылатын басқа да тауарлар мен материалдарды әзірлеуге, өндіруге және сатуға қатысты;
в) егер олар соғыс кезінде немесе халықаралық қатынастардағы басқа да төтенше жағдайларда қабылданса, немесе

кез келген тарапқа әлемдегі бейбітшілікті және халықаралық қауіпсіздікті сақтау үшін оның Біріккен Ұлттар Ұйымының Жарғысы бойынша міндеттемелерін орындау мақсатында кез келген іс-қимылды қабылдауға кедергі ретінде.

4. Тараптардың осы Келісімнің қағидаларына байланысты туындайтын міндеттемелері Тараптардың үшінші елдермен құқықтық қатынастарына таралмайды.

5. Осы Келісімнің қолданысы осы Келісімнің 2-бабының 3-тармағында айқындалған осы Келісім қолданысқа енгізілгенге дейін Тараптар мемлекетінің аумағында ұсынылған субсидияларға таралмайды.

2-бап

Анықтамалар

Осы Келісімнің мақсаты үшін мынадай анықтамалар қолданылады:

1) әкімшілік-аумақтық бірліктер – Ресей Федерациясының субъектілері (жергілікті өзін-өзі басқару органдары) және/немесе Беларусь Республикасы мен Қазақстан Республикасының облыстары (Минск, Астана және Алматы қалаларын қоса алғанда);

2) ұлттық экономиканың саласы – Тараптар мемлекеттеріндегі ұқсас тауар өндірушілердің барлығы немесе олардың Тараптар мемлекеттеріндегі ұқсас тауар өндірудің жалпы көлеміндегі үлесі кемінде 25%-ды құрайтындар;

3) субсидия – Тарап мемлекетінің субсидиялайтын органы (немесе Тарап мемлекетінің уәкілеттік берген құрылымы) көрсететін қаржылық жәрдем, оның нәтижесінде басымдықтар жасалады (қамтамасыз етіледі) және ол мыналар арқылы жүзеге асырылады:

ақша қаражатын тікелей аудару (мысалы, қайтарылмайтын несиелер, кредиттер түрінде немесе жарғылық капиталдағы үлесті сатып алу немесе оны ұлғайту не осындай ақша қаражатын аудару бойынша міндеттемелер түрінде (мысалы, кредиттер бойынша кепілдіктер);

Тарап мемлекетінің кірісіне түсуге тиіс төлемдерді алудан толық немесе ішінара бас тарту (мысалы, салық жеңілдіктері, борышты есептен шығару). Бұл ретте, экспортталатын тауарды ішкі тұтынуға арналған ұқсас тауардан алынатын баждар мен салықтардан босату немесе осындай баждар мен салықтарды азайту не осындай баждар мен салықтардың нақты есептелген сомадан аспайтын мөлшерде қайтарылуы субсидия ретінде қарастырылмайды;

жалпы инфрақұрылымды қолдауға және дамытуға арналған тауарлар мен қызметтерді қоспағанда, тауарлар мен қызметтерді ұсыну; тауарларды сатып алу;

немесе кез келген Тараптың мемлекеті аумағынан өнеркәсіптік тауарды әкелуді азайтуға немесе кез келген Тараптың мемлекеті аумағынан тауардың әкетілуін арттыруға тікелей және жанама әрекет ететін, нәтижесінде басымдық берілетін кірістер мен бағаларды қолдаудың кез келген басқа үлгісі;

4) өнеркәсіп тауарлары – ЕурАзЭҚ сыртқы экономикалық қызметінің тауар номенклатурасының (бұдан әрі – СЭҚ ТН) 25-97 топтарында жіктелетін тауарлар, сондай-ақ балық және балық өнімдері, СЭҚ ТН сәйкес 290543; 290544; қосымша позицияларымен, 3301; 3501-3505; позицияларымен, 380910; 382460; қосымша позициялармен, 4101-4103; 4301; 5001-5003; 5101-5103; 5201-5203; 5301, 5302¹ қосымша позициялармен жіктелетін тауарларды қоспағанда;

5) субсидиялайтын орган – Тараптар мемлекеттердің субсидия беру саласында шешімдер қабылдауды жүзеге асыратын бір немесе бірнеше мемлекеттік органы немесе жергілікті өзін-өзі басқару органдары.

Субсидиялайтын орган кез келген басқа ұйымға (бұдан әрі – уәкілетті агент) субсидия беруге қатысты өзіне жүктелген бір немесе бірнеше функцияны орындауды тапсыра алады немесе белгілей алады. Шаруашылық жүргізуші субъектінің осындай әрекеттері субсидиялайтын органның әрекеті есебінде қарастырылады.

Тараптар мемлекеттерінің Мемлекет басшысының субсидия беруге ұсынуға

бағытталған актілері субсидиялайтын органның әрекеті ретінде қарастырылады.

б) ұлттық экономика саласына келтірілетін зиян – ұлттық экономика саласына келтірілген материалдық зиян, ұлттық экономика саласына материалдық зиян келтіру қаупі немесе ұлттық экономика саласын құруды едәуір баяулату.

Ұлттық экономика саласына келтірілген материалдық зиян – тауарды өндіру, жеткізу, сақтау кезінде субсидия берген Тарап мемлекетінің аумағынан тауарды әкелу салдарынан туындаған және Тарап мемлекетінің аумағында ұқсас тауар өндіру және өткізу көлемінің азаюында, ұлттық экономика саласы жағдайының расталған дәлелдері бар нашарлауы, осындай тауар өндірісінің өтімділігінің төмендеуінде, тауар қорларына , жұмыспен қамтамасыз етуге, жалақы деңгейіне және осы салаға салынатын инвестициялардың деңгейіне жағымсыз әсерінде көрінеді.

Ұлттық экономика саласына материалдық зиян келтіру қаупі – ұлттық экономика саласына материалдық зиян келтірудің дәлелдермен расталған болмай қалмауы;

7) ұқсас тауар – өндіру, Тарап мемлекетінің аумағынан әкету немесе тасымалдау кезіндегі ерекше субсидия пайдаланылған тауарға толық ұқсас тауар немесе мұндай тауар болмаған жағдайда сипаттамалары өндіру Тарап мемлекетінің аумағынан әкету немесе тасымалдау кезінде ерекше субсидия пайдаланылған тауардың сипаттамаларына жақын тауар ;

8) құзыретті орган – Тарап мемлекетінің тексеру жүргізуге жауапты мемлекеттік билік органы ;

9) субсидия алушы – субсидияның пайда алушысы болып табылатын тауарды өндіруші .

---

¹ 2905 43 қосымша позициясы - маннит, 290544 қосымша позициясы - сорбит; 3301 позициясы – эфир майлары, 3501 - 3505 позициясы – альбуминоидты заттар, түрлендірілген крахмал, желім; 3809 10 қосымша позициясы – беттерді өңдеуге арналған заттар, 382460 қосымша позициясы - сорбитол, өзге өнімдер; 4101-4103 позициялары – тері және тері шикізаты, 4301 позициясы - өңделмеген аң терісі, 5001 - 5003 қосымша позициясы – тазартылмаған жібек және жібектің қалдықтары, 5101 - 5103 позициялары- жануарлардың жүні және қылшығы, 5201 - 5203 позициялары - тазартылмаған мақта, мақтаның қалдықтары, түтілген мақта талшығы, 5301 позициясы – тазартылмаған зығыр, 5302 позициясы – шикі пенька. Тауарлардың келтірілген сипаттамасының толық болуы міндетті емес.

3-бап

Ерекше субсидиялар

1. Субсидиялайтын органның өкілеттілігі бар аумақтың шеңберінде субсидия өнеркәсіп кәсіпорны немесе өнеркәсіп саласы немесе өнеркәсіп кәсіпорындарының

топтары немесе өнеркәсіп салалары (осы Келісімде бұдан әрі – «белгілі бір кәсіпорындар») үшін ерекше болуын айқындау үшін мынадай қағидаттар қолданылады:

1.1. егер субсидиялайтын орган немесе субсидиялайтын орган әрекет ететін құқықтық акт субсидияға белгілі бір кәсіпорындардың ғана қолжетімділігін қатаң нақты шектейтін болса, ондай субсидия, ол өнеркәсіптік кәсіпорындар тобына немесе өнеркәсіп салалары тобына субсидиялайтын орган мемлекетінің аумағындағы барлық өнеркәсіптік кәсіпорындардың немесе өнеркәсіп салалары кірмеген жағдайда ерекше б о л ы п қ а р а с т ы р ы л а д ы ;

1.2. егер субсидиялайтын орган немесе субсидиялайтын орган оған сәйкес әрекет ететін құқықтық акт субсидияның мөлшерін және оны алу құқығын айқындайтын объективті өлшемдерді немесе шарттарды белгілейтін болса², субсидияны алу құқығы болып табылған автоматты және осындай өлшемдер мен шарттар қатаң орындалатын жағдай ерекшелік болмайды. Өлшемдер мен шарттар заңда, нұсқаулықта, құқықтық актіде немесе өзге де ресми құжаттарда тексеруге болатындай анық көрсетілуге тиіс;

1.3. егер 1.1 және 1.2-тармақтарда жазылған қағидаттарды қолданудан туындайтын ерекше емес екендігіне қарамастан, субсидия шын мәнінде ерекше бола алады деген негіздеме болса, назарға басқа да факторлар қабылдана алады. Мұндай факторларға м ы н а л а р ж а т а д ы :

белгілі бір кәсіпорындардың шектелген санымен субсидияны пайдалануы, белгілі бір кәсіпорындардың субсидияны басым пайдалануы, кейбір кәсіпорындарға субсидиялардың сәйкессіз үлкен сомаларын ұсыну, сондай-ақ субсидия беру туралы шешім қабылдау кезінде субсидиялайтын орган ие дискреттілікті п а й д а л а н у т ә с і л і ³.

Осы тармақшаны пайдаланғанда, субсидиялайтын органның өкілеттілігі бар аумақ шеңберінде экономикалық қызметтің әртараптандырылу дәрежесін, сондай-ақ осындай субсидияның әрекет ету уақытының ұзақтығын ескеру қажет.

2. Субсидиялайтын органның өкілеттілігі бар аумақтың бір бөлігі болып табылатын белгіленген географиялық өңірде орналасқан белгілі бір кәсіпорындардың пайдалануы шектелген субсидия ерекше болып табылады. Тараптар мемлекеттерінің органының өкілеттілік ете алатын аумағының шеңберіндегі салықтық мемлекеттік ставкаларды енгізуі немесе өзгертуі ерекше субсидия ретінде қарастырылмайды деп түсіну керек.

3. Осы Келісімнің 4-бабының ережесіне сәйкес келетін кез келген өнеркәсіптік субсидия е р е к ш е б о л ы п т а б ы л а д ы .

4. Осы баптың қағидаларына сәйкес ерекшелік фактісін белгілеу субсидия ерекшелігінің д ә л е л д е м е л е р і н е н е г і з д е л у і т и і с .

² Осы түпмәтінде объективті өлшемдер мен шарттар бейтарап болып келетін, кейбір кәсіпорындар үшін басқа кәсіпорындармен салыстырғанда басымдықтарды

жасамайтын, сипаты жағынан экономикалық және пайдалану әдісі бойынша сатылас бағытты болып келетін өлшемдер жатады, мысалы, жұмысшылардың саны немесе кәсіпорындардың көлемі.

³ Осы қатынаста, негізінен, субсидиялауға келіп түскен сұранымдар бойынша рұқсат бермеу немесе мақұлдау жиілігі және тиісті шешімдердің уәжі туралы ақпарат назарға алынуы тиіс.

4-бап

Тыйым салынған субсидиялар

1. Субсидиялардың мынадай түрлеріне тыйым салынған:

1.1. әкетілетін субсидиялар - ұсынылуы осы субсидияны ұсынатын Тарап аумағынан кез-келген басқа Тарап аумағына тауарды әекту нәтижелерімен жалғыз немесе бірнеше шарттардың бірі ретінде байланысқан субсидиялар⁴;

1.2. алмастырушы субсидиялар – ұсынылуы субсидияны ұсынатын Тарап мемлекетінің аумағындағы тауарларды пайдалана отырып, жалғыз немесе бірнеше шарттардың бірі ретінде байланысқан субсидиялар⁵.

2. Егер ерекше субсидияны ұсыну нәтижесі осы субсидияны ұсынатын Тарапты қоспағанда, кез келген Тарап мемлекетінің ұлттық экономикасының саласына зиян келтіру болып табылған жағдайда, мұндай субсидия тыйым салынған субсидия болып табылады⁶.

3. Тараптар сақталуы ерекше субсидиялар алуға қажетті нормативтік құқықтық акт немесе құқықтық акт негізінде қолданылатын шараларды және Тарап мемлекетінің субсидиялаушы органының:

3.1. шаруашылық жүргізу субъектілерінің шараны енгізетін Тарап мемлекетінің аумағынан немесе нақты тауарлардың, олардың көлемі немесе құнының немесе жергілікті өндіріс көлемі немесе құнының анықталуынан тәуелсіз кез-келген көрсетілген Тарап мемлекетінің субсидиялаушы органының жергілікті шығару көзінен тауарларды сатып алу немесе пайдалану;

3.2. шаруашылық жүргізуші субъектінің кез келген Тарап аумағынан әкелінетін тауарларды сатып алуы немесе пайдалануы шаруашылық жүргізуші субъектінің шараны енгізген Тарап мемлекетінің аумағынан шығарылатын тауардың көлемі немесе құнымен байланысты көлемдермен шектелуі тиіс шараларды талап ететін немесе:

3.3. шаруашылық жүргізуші субъектінің кез келген мемлекетінің Тарап аумағынан жергілікті өндірісте пайдаланатын немесе оның жергілікті өндірісіне қатысы бар тауарларды әкелуін, оның ішінде осы шаруашылық жүргізуші субъектінің кез-келген Тарап мемлекетінің аумағынан әкетілетін шараны енгізетін Тарап мемлекетінің аумағында өндірілетін тауарлардың көлемі мен құнына байланысты;

3.4. шаруашылық жүргізуші субъектінің кәсіпорынға тиесілі валютаның түсім көлемі арқылы кез-келген Тарап мемлекетінің валютасына қол жеткізу шектеу жолымен шаруашылық жүргізуші субъектінің кез келген тарап Тарап мемлекетінің аумағынан жергілікті өндірісте пайдаланатын немесе оған қатысы бар тауарларды ә к е л у і н ;

3.5. тауардың нақтылығына, олардың көлемі немесе құнына немесе көлемінің үлесіне не осы шаруашылық жүргізу субъектісі жүзеге асыратын жергілікті өндіріс құнына байланысты шаруашылық жүргізуші субъектінің кез келген Тарап мемлекетінің аумағына тауарларды әкелуін немесе Тараптардың біреуінің аумағында тауарларды сатуын шектейтін шараларды сақтамайды және енгізбейді.

4. Ұсынылуы кез келген Тараптың мүдделеріне қатты қысым жасауға алып келетін ерекше субсидияларға тыйым салынған. Тарап мүдделеріне қатты қысым ерекше субсидия беру нәтижелері төмендегіше болғанда туындайды:

4.1. ұқсас тауарды субсидиялаушы Тарап мемлекетінің нарығынан шығару немесе кез келген Тарап⁷ мемлекетінің аумағында өндірілетін ұқсас тауардың әкелінуінің ө с у і н т е ж е у ;

4.2. үшінші Тарап мемлекетінің нарығынан ұқсас тауарды шығару немесе кез келген Тарап мемлекетінің аумағында өндірілетін ұқсас тауардың үшінші Тарап мемлекетінің аумағына әкелінуін тежеу;

4.3 ерекше субсидия пайдаланған тауарды өндіру, тасымалдау немесе субсидиялайтын Тарап мемлекетінің аумағынан шығару кезінде басқа Тарап мемлекетінің аумағынан шығарылатын ұқсас тауардың кез келген Тарап мемлекетінің нарығындағы бағасына қатысты немесе бағалардың өсуін елеулі тежеу немесе сол бір нарықта бағалардың құлдырауы немесе қате жіберілген сатулар.

4.4 мүдделерге қатты қысым жасалудың болуы осы Келісімге 2-қосымшаның ережелеріне сәйкес айқындалады.

5. Тараптар мемлекеттерінің аумақтарында тыйым салынған субсидиялар, осы Келісімге 1-қосымшада көрсетілген субсидиялар мен осы баптың 3-тармағында көрсетілген шаралар қоса алғанда, сақталмайды және ұсынылмайды.

6. Басқа Тараптың субсидиялайтын органы осы баптың 1.1, 1.2, 4.1, 4.2, 4.3-тармақшаларында көрсетілген тыйым салынған субсидияларды ұсынатындығын және/немесе осы баптың 3-тармағында көрсетілген шараларды енгізген деген негізге келген уақытта, осындай Тарап басқа Тарапқа осындай тыйым салынған субсидияларды немесе шараларды алып тастау туралы өтініш бере алады.

7. Ресми дипломатиялық арналар бойынша 6-тармақта көрсетілген консультациялар өткізу туралы хабарламаны алған күннен бастап екі айдың ішінде Тараптар өзара келісімге келмеген жағдайда, бар келіспеушіліктер осы Келісімнің 10-бабының ережелеріне сәйкес шешіледі. Осы Келісімнің ережелеріне сәйкес өткізілген дауларды

шешу рәсімінің нәтижелері бойынша Тараптардың бірі осы баптың 1.1, 1.2, 4.1, 4.2, 4.3-тармақтарында көрсетілген тыйым салынған өнеркәсіптік субсидияларды ұсынатындығы және/немесе осы баптың 3-тармағында көрсетілген шараларды пайдаланатындығы туралы шешім қабылданған жағдайда, Тарап осындай тыйым салынған субсидияларды немесе осы баптың 3-тармағында көрсетілген шараларды осындай тыйым салынған субсидиялар мен шаралар нәтижесінің ұлттық экономикаға зиян келтірілуіне қарамастан, оларды жояды және осы Келісімнің 7-бабының 6 – 11-тармақтарына сәйкес осындай тыйым салынған субсидияға қатысты өтеу шарасын п а й д а л а н а д ы .

8. Осы Келісімге Хаттаманың күшіне ену мерзімінен бастап шарттарда және осы Келісімнің 15-бабының ережелеріне сәйкес (бұдан әрі осы Келісімде - Хаттама), Хаттамамен белгіленетін өлшемдерге сәйкес арнайы өнеркәсіптік субсидиялар тиісті тауар нарығында бәсекелістікке жол бермейді және Тараптар арасындағы саудаға ж а ғ ы м с ы з   ә с е р   е т е д і .

9. Тараптардың субсидиялайтын органдары осы Келісімге 3-қосымшада ескерілген субсидияларды белгіленген ауыспалы кезең ішінде ұсына алады.

---

⁴ Байланыстыру деп субсидияны ұсынатын Тарап мемлекетінің аумағынан тауарды шығару нәтижелерімен заңды түрде байланыстырылмаған субсидияны ұсыну туралы мәлімдейтін фактілердің болуы шындығына келгенде нақты немесе күтілетін экспортпен және экспорттың түсімімен байланысты болып келеді. Субсидия тауарды сыртқа шығаратын шаруашылық жүргізетін субъектіге ұсынылу фактісі оның шығарылатын өнеркәсіптік субсидияға айналуына негіз бола алмайды.

⁵ «Байланыстырылған» сөзі осы баптың 1.1-тармағындағы сияқты түсіндіріледі.

⁶ Ұлттық экономика саласына зиян келтіру осы Келісімге 2-қосымшаның ережелеріне с ә й к е с   д ә л е л д е н у і   т и і с .

⁷ Осы жерде және бұдан әрі осы Келісімде субсидиялайтын Тарап ретінде өнеркәсіптік субсидияны беретін Тараптың субсидиялайтын органы түсініледі.

5-бап

Рұқсат етілетін субсидиялар

1. Осы Келісімнің 3-бабының ережелеріне сәйкес арнайы болып және осы Келісімнің 4-бабының ережелеріне сәйкес тыйым салынған болып табылмайтын өнеркәсіптік субсидиялардың ұсынылуы Тараптардың өзара саудасын бұзбайтын өнеркәсіптік субсидиялар ретінде ұсынылады. Тараптар осындай өнеркәсіптік субсидияларды шектеусіз ұсынады және осындай субсидияларға қатысты осы Келісімнің өтеу шараларын, жауапты шараларды пайдалану немесе өнеркәсіптік

субсидияларды ұсынуға шаралар әрекет етпейді.

2. Осы Келісімнің 3-бабының ережелеріне сәйкес арнайы болып табылатын, алайда Тараптармен өзара сауданы бұзбайтын болып есептелетін өнеркәсіптік субсидиялар осы Келісімнің 7-бабының ережелеріне сәйкес өтеу шараларын пайдалануға негіз бермейді. Осындай субсидиялардың шектеуші тізбесі осы Келісімге 4-қосымшада ұсынылған.

6-бап

Осы Келісімнің ережелерін іске асыру

Кеден одағының комиссиясы осы Келісімнің 12-бабында көрсетілген өкілеттіліктер шегінде осы Келісім ережелерінің орындалуын бақылауды қамтамасыз етеді.

Тараптар осы Келісім күшіне енген күннен бастап күнтізбелік 30 күннің ішінде Кеден одағының комиссиясын осы Келісімнің ережелерін іске асыруға жауапты өзінің уәкілетті органдары туралы хабардар етеді.

7-бап

Өтеу шараларын енгізу және қолдану

1. Кез келген Тарап мемлекетінің құзыретті органы басқа Тараптар мемлекеттерінің аумағында ұсынылатын субсидиялардың осы Келісімнің ережелеріне сәйкестігі туралы немесе басқа Тараптардың осы Келісімнің 4-бабының 3-тармағында көрсетілген шараларды қолдануын тексеруге құқылы. Тексеруге бастамашылық жасаған құзыретті орган Тараптарды тексерудің басталуы туралы хабардар етеді. Тараптардың құзыретті органдары тексеріс жүргізу барысы туралы қажетті ақпаратты сұратуға құқылы.

2. Құзыретті орган өткізілген тексеру нәтижесінде басқа Тараптың субсидиялайтын органының ерекше субсидияны ұсынатын және оны осы ерекше субсидия құзыретті органы тексеру жүргізген Тарап мемлекеттің ұлттық экономикасына зиян келтіруі анықталса, мұндай Тарапқа өтеу шарасын енгізу туралы өтініш бере алады. Өтеу шарасын енгізу туралы өтініш осы Келісімнің ережелерімен субсидиялардың сәйкессіздігі туралы дәлелдерді қамтуы тиіс.

3. Хаттама күшіне енген күнінен бастап, егер құзыретті орган жүргізілген тексеру нәтижесінде басқа Тараптың субсидиялайтын органы Кеден одағының комиссиясынан қолдау таппаған ерекше субсидияны ұсынған жағдайда, онда ол осындай Тарапқа өтеу шарасын енгізу туралы өтініш бере алады. Өтеу шарасын енгізу туралы өтініште субсидиялардың осы Келісімнің ережелеріне сәйкессіздігі туралы дәлелдерді қамтуы тиіс.

4. Өтеу шарасын пайдалану туралы өтінішті алған Тарап осы өтінішті екі айдан аспайтын мерзімде қарауы тиіс. Егер өтеу шарасын пайдалану туралы өтінішті алған Тарап өтініштің мазмұнымен келіспесе, өтеу шарасын енгізу өтінішін жіберген Тарап

осы Келісімнің 10-бабының ережелеріне сәйкес дауларды шешу рәсіміне бастама жасай а л а д ы .

5. Өтеу шарасын пайдалану туралы өтінішті оны қарау мерзімі кезеңінде өтінішті алған Тарап өзгерісімен немесе дауларды шешу нәтижелері бойынша осы Келісімнің 10-бабының ережелеріне сәйкес қанағаттандыруы мүмкін.

6. Дұрыстығы осындай Тарап өз еркімен немесе осы Келісімнің 10-бабының ережелеріне сәйкес дауларды шешу нәтижелері бойынша қанағаттандырылған өтеу шарасы туралы өтініш алған Тарап өтеу шарасын өтінішке сәйкес 30 күннің ішінде е н г і з е д і .

7. Өтеу шарасы қанағаттандырылған өтінімде көрсетілген ұсынылған субсидия сомасы⁸ мен осы ақша қаражатын (мүлікті) пайдаланудың барлық кезеңінде сол сомаға е с е п т е л г е н п а й ы з д а н қ ұ р а л а д ы .

Пайыздық ставка субсидияны ұсыну сәтінде қолданыстағы және субсидиялайтын орган субсидияны ұсынған Тарап мемлекетінің Орталық (Ұлттық) банкімен белгіленген қайта қаржыландыру ставкасының бір жарым еселенген мөлшеріне тең. Бұл ретте, пайыздық ставка субсидияны ұсыну мерзімінен бастап өтеу шарасы орындалғанға дейінгі барлық кезеңге қатысты күрделі пайызды қолдану жолымен е с е п т е л е д і ⁹ .

8. Өтеу шарасы субсидия сомасының тиісті пайызды ескере отырып субсидияны алушыдан алынып, субсидияны ұсынған субсидиялаушы органның Тарап мемлекетінің бюджетіне аударылғаннан кейін орындалған болып табылады.

9. Өтеу шарасы осы баптың 8-тармағында көрсетілгеннен басқа кез келген басқа көздерден алынған жағдайда орындалмаған болып табылады.

10. Осы баптың 9-тармағының ережелеріне қарамастан, өтеу шарасын алу көздері Тараптардың өзара келісімі бойынша өзгеру мүмкін, ол өтеу шарасын құрайтын субсидия алушының қаражатты төлеуді айналып өтуіне жол бермеу мақсатында.

11. Өтеу шарасын пайдалану өтеу шарасын пайдалану туралы өтініштің орындалған болуы үшін жеткілікті негізде болып табылады. Бұл ретте, Тараптар өтеу шарасын пайдалану туралы қанағаттандырылған өтінішті осындай өтініш қанағаттандырылған күннен бастап бір күнтізбелік жылдан аспайтын мерзімде орындайды.

12. Егер Тарап өтеу шарасын пайдалану туралы қанағаттандырылған өтінішті белгіленген мерзімде орындай алмаса, өтініш беруші Тарап осы Келісімнің 10-бабының ережелеріне сәйкес өтелетін шараға мөлшерлес бола алатын жауапты шараларды пайдалану мақсатында дауларды шешу бойынша рәсімді бастай алады.

Осы Келісімнің мақсаттары үшін жауапты шаралар ретінде жауапты шараны енгізетін Тараптың жауапты шара енгізілетін Тарапқа қатысты мұнай және газ саласына қатыстыларды қоспағанда, олардың арасындағы сауда-экономикалық сипаттағы қолданыстағы шарттардан туындайтын өзінің міндеттемелерін уақытша

тоқтата тұруы түсіндіріледі.

Жауапты шаралардың көлемі, мөлшері және пайдалану мерзімі осы Келісімнің 10-бабының қағидаларына сәйкес дауларды шешу рәсімінің нәтижелерімен айқындалады. Бұл ретте, осындай дауларды шешу рәсімнің барлық мерзімдері осы Келісімнің 10-бабында көрсетілген мерзімдердің жартысын құрайды.

13. Тараптардың құзыретті органдары басқа Тараптар мемлекеттерінің аумағында берілетін субсидиялардың осы Келісімнің 2-қосымшасында белгілеу қағидаларға сәйкестігіне тексеру және осы Келісімнің 4-бабының 3-тармағында көрсетілген шаралардың қолданылуына тексеру жүргізеді.

---

⁸ Өнеркәсіптік субсидиялар сомасы осы Келісімге 2-қосымшаның ережесіне сәйкес есептеледі.

⁹ Күрделі пайыз, алдағы жылы саналған әр жылы пайызбен қоса сомаға саналатын пайызды білдіреді.

8-бап

Хабарландыру

1. Тараптар жыл сайын ағымдағы жылдың 1 желтоқсанынан кешіктірмей бір-біріне бекітілген үлгі бойынша кезекті жылы федералдық/республикалық және өңірлік (муниципалдық)/жергілікті деңгейде ұсынуға жоспарланатын барлық субсидиялар туралы хабардар етеді.

Тараптар жабық ақпарат бөліміне осы Келісімнің 1-бабы 3 және 4-тармағына сәйкес осы Келісімнің реттелмейтін салаларында берілетіндерді қоспағанда, барлық ұсынылатын субсидияларды аудармайды.

2. Хабарландыру жасаудың ақпарат көзіне осы баптың 1-тармағына сәйкес, федералдық/республикалық бюджет жобаларының шығыс бөлімдері, сондай-ақ табыстардың функционалдық және ведомстволық сыныптамасының бөлімдері, кіші бөлімдері мен түрлері бөлінісінде және Тараптар мемлекеттерінің парламентіне немесе жергілікті өзін-өзі басқару органдарына жобаларды енгізген кезде субсидияларды ұсынудың реті мен көлемі туралы нормалары бар Тараптар мемлекеттерінің әкімшілік-аумақтық бірліктерінің бюджеті жатады.

Бір Тарап мемлекетіндегі федералдық/республикалық бюджет жобасының немесе Тараптар мемлекеттерінің әкімшілік/аумақтық бірліктері бюджеттерінің өзгеруі кезінде олардың құрамына субсидияларды ұсыну бағдарламасын қосу немесе оны алып тастау мақсатына сәйкес Тарап басқа Тарапқа жобаға өзгерістер енгізілгеннен кейін 30 күннен кешіктірмей басқа Тарапқа жазбаша түрде хабарландыру жолдайды.

Бір Тарап мемлекетінің федералдық/республикалық бюджетіне немесе Тараптар мемлекеттерінің әкімшілік/аумақтық бірліктері бюджеттеріне ағымдағы жылы

субсидиялардың ұсынылуына қатысты өзгерістерді енгізу жағдайында, аталған Тарап басқа Тарапқа осындай өзгерістердің күшіне енген мерзіміне дейін 20 күннің ішінде жазбаша түрде хабарлама береді.

3. Тараптардың уәкілетті органдары бір-біріне бекітілген үлгіде мемлекетінің аумағында федералдық/республикалық және өңірлік (муниципалдық)/жергілікті деңгейде ұсынылған субсидиялар туралы хабарламаны негіздемесі бойынша субсидия ұсынылатын нормативтік құқықтық акт күшіне енгеннен кейін күнтізбелік 60 күннен кешіктірмей хабарлама береді.

4. Хабарламада басқа Тараптың уәкілетті органы ұсынылған өнеркәсіптік субсидиялардың сомасын және олардың осы Келісімнің ережелеріне сәйкестігін бағалауға мүмкін болатындай жеткілікті ақпаратқа ие болуы тиіс.

5. Осы Келісім күшіне енген мерзімнен бастап үш ай ішінде Тараптар бекітілген үлгі бойынша федералдық/республикалық және өңірлік/жергілікті деңгейде әрекет ететін барлық субсидиялар туралы хабарлама жібереді.

6. Осы баптың ережелеріне сәйкес Тараптарды хабардар ету осы Келісімге 5-қосымшада белгіленетін нысанға сәйкес орындалады.

9-бап

Жалпы ерекшеліктер

Осы Келісімнің ережелері Тараптарға сауданы бұзатын арнайы өнеркәсіптік субсидияларды пайдалануға кедергі келтірмейді, егер осындай субсидиялар ерекше жағдайда енгізілсе және олардың енгізілуін қорғауда қажет болса:

қоғамдық әдеп, қоғамдық тәртіп және мемлекеттік қауіпсіздік;
адамдардың, жануарлар мен өсімдіктердің өмірі немесе денсаулығы;
көркем, тарихи немесе археологиялық құндылықтардың ұлттың қазынасы;
зияткерлік меншік құқығы;

жойылып бара жатқан табиғи ресурстары, егер осындай шаралар ішкі өндірісті немесе тұтынуды шектеумен бірге өткізілсе немесе осы шаралардың мақсатына басқа Тараптар мемлекеттерінің аумағынан тауарларды әкелуге жол бермеу жатпаған жағдайда және осындай шаралар кемсітушілік сипатта болмаса.

10-бап

Дауларды шешу жөніндегі рәсім

1. Осы Келісімді түсіндіруге және/немесе іске асыруға байланысты даулар бірінші кезекте келіссөздер мен консультациялар жүргізу жолымен шешіледі. Егер дау дауды бастаушы тарап Жауапкер-тарапқа оны өткізу туралы ресми жазбаша өтінген күннен бастап 60 күннің ішінде келіссөздер мен консультациялар арқылы реттелмесе, онда Талапкер-тарап Еуразиялық экономикалық қоғамдастықтың Сотына жүгінуге немесе

Келісім комиссиясын құруды бастауға құқығы бар.

2. Талапкер-тарап дауды Келісім комиссиясында шешу туралы шешім қабылдаса, ол Жауапкер-тарапқа өтініш жібереді.

3. Келісім комиссиясы уақытша болып табылады және нақты дауды шешу үшін пайдаланады, дау шешілгеннен кейін келісім комиссиясы таратылатын болады.

4. Тараптар басқаша келіспеген жағдайда, Келісім комиссиясының өкілеттіліктері осы Келісімнің тиісті қағидаларының негізінде дауды шешу мәселесін кез келген Тараптың өтінішінде көрсетілгендей қарастырып, қабылданатын шаралардың осы Келісімге сәйкестілігі туралы қорытынды шығаруына бағытталады.

5. Кез келген Тарап осы Келісімнің пайдаланылуы немесе түсіндірілуіне қатысты дауды Келісім комиссиясының қарауына тапсыра алады. Талапкер-тарап өтініште оның пікірінше осы Келісімді бұзған болып табылатын шаралар мен практиканы көрсетеді, оның пікірінше осы дауға қатысы бар қағидаларды атап өтеді және осы өтінішті өзінің делдалын тағайындау туралы хабарландыруымен бірге Жауапкер-тарапқа ұсынады. Талапкер-тарап Келісім комиссиясы төрағасының қызметіне үш үміткерге дейін ұсына алады.

Жауапкер-тарап күнтізбелік 15 күннің ішінде екінші делдалды тағайындайды және Келісілу комиссиясы төрағасының қызметіне үш үміткерге дейін ұсынады.

Екі Тарап та екінші делдалды тағайындағаннан кейінгі 20 күннің ішінде төрағаға қатысты келісімге келуі тиіс.

6. Егер Тараптар төраға үміткеріне қатысты 20 күннің ішінде келісімге келе алмаса, оны жеребе бойынша бір аптаның ішінде Тараптар мемлекеттерінің азаматтары болып табылмайтын және осы баптың 9-тармағында аталған әр Тараптан үлгі тізімге енгізілген тұлғалардың жалпы санынан Тараптардың өкілдері таңдайды.

7. Келісім комиссиясы дауға қатысатын әр Тараптың делдалдарынан және төрағадан тұрады. Төрағаны тағайындаған күн Келісім комиссиясын сайлаған күн болып табылады.

8. Келісім комиссиясы мүшелері ретінде шығуға дайын және қабілетті тұлғалардың құқық, сондай-ақ халықаралық сауда, халықаралық сауда саласындағы халықаралық келісімдермен байланысты дауларды шешуге қатысы бар басқа салаларда арнайы білімінің немесе тәжірибесінің болуы тиіс. Олар мемлекет немесе қандай да бір ұйым өкілдері ретінде емес, өздері жеке қатысуы, толық тәуелсіз түрде жұмыс істеуі керек, Тараптардың ешқайсымен байланысты болмауы немесе олардан қандай да бір нұсқаулық алмауы тиіс. Келісім комиссиясы мүшелерінің кем дегенде үштен бірі осы Келісім Тараптары мемлекеттерінің азаматтары болып табылмауы қажет.

9. Тараптардың әрқайсысы осы Келісім күшіне енген күннен бастап күнтізбелік 90 күннен кем емес мерзімде делдалдар ретінде шығуға дайын және қабілетті кем дегенде 15 адамнан тізім құрайды, алайда оның бесеуі осы Келісімдегі Тараптар мемлекеттерінің азаматтары болмауы тиіс.

10. Келісім комиссиясы қабылдаған шешімдер Тараптардың әрқайсысының орындауы үшін міндетті болып табылады.
11. Тараптар дауларды қарау нәтижелерінің ашықтығын қамтамасыз етеді.
12. Дауларды қарау және барлық шешімдерді қабылдау рәсімге қатысушы Тараптардың тең болу қағидаты негізінде жүзеге асырылады.
13. Тараптардың сұранысы бойынша немесе жеке бастамасы бойынша Келісім комиссиясы қажетті деп санаған кез келген тұлғадан немесе органнан, Тараптардың келісімі болған кезде және Тараптар келісе алатын шарттарда ақпарат немесе техникалық кеңес сұрай алады.
14. Келісім комиссиясы басқа Тарап болмаған жағдайда Тараптардың бір де бірімен кездесе және байланыс жасай алмайды. Бір де бір делдал басқа делдалдар жоқ болған жағдайда Тараппен немесе екі Тараппен талқыланатын жағдайды талқылай алмайды.
15. Келісім комиссиясы осы Келісімнің ережелерін халықаралық жариялы құқық нормаларына сәйкес түсіндіреді.
16. Басқа Тараптың өлшемі осы Келісім ережелеріне сәйкес келмейді деп дәлелдеуші Тарап осындай сәйкессіздікті дәлелдеу ауыртпалығын көтереді.
17. Шара осы Келісімге сәйкес алып тастауға жатады деп дәлелдейтін Тарап осындай алып тастауды дәлелдеу ауыртпалығын көтереді.
18. Дауды қарау қорытындылары бойынша Келісім комиссиясы шешім шығарады.
19. Егер Келісім комиссиясы оған қатысты шағым түскен Тарап осы Келісім бойынша өз міндеттемелерін орындамаған деген тұжырымға келсе, ол Жауапкер-тараптың осы бұзушылықтарды жою шараларын қабылдауы және өз ұсынымдарын орындаудың ең ұтымды кезеңі бойынша ұсыныстар береді.
20. Жауапкер-тарап Келісім комиссиясы шешімін адал орындау арқылы жылдам түрде осы Келісімнен туындайтын міндеттемелердің бұзылуын тоқтатуы тиіс.
21. Егер Келісім комиссиясының шешімдері белгіленген уақыт ішінде орындалмаса немесе Келісім комиссиясы Жауапкер-тарапқа хабарлаған шаралар осы Келісімнің ережелеріне сәйкес келмейді деп шешсе, онда Келісім комиссиясы Талапкер-тарапқа соған сәйкес қарсы шаралар қабылдауға құқық береді. Қарсы шаралардың көлемін, сәйкестігін және қолдану мерзімін Келісім комиссия анықтайды.
22. Жауаптар уақытша сипатта болады және Талапкер-тарап оны осы Келісім нормаларын бұзушы шара не алып тасталмағанша не болмаса осы Келісім нормаларына сәйкес келтірілмегенше немесе Тараптар дау шешімі туралы келісімге жеткенше қолданылады.
23. Келісімнің ресіміне арналған шығыстары Тараптар тең үлесте көтереді. Барлық басқа шығыстарды осындай шығыстарға жол берген Тарап жабады.
24. Хаттама күшіне енген күннен бастап, осы Келісім ережелерін іске асыру және/немесе талқылаумен байланысты даулар Кеден одағы комиссиясы шеңберінде шешіледі. Тараптар Кеден одағы комиссиясының мекенжайына жазбаша арыздалған

күннен бастап 60 күн ішінде келісімге жетпеген жағдайда, дау осы баптың 1-23-тармақтарындағы ережелерге сәйкес шешіледі. Бұл ретте Тараптар дауды ЕурАзЭҚ-ке немесе осы баптың 1-тармағында көзделген келіссөздер және кеңестер жүргізусіз Келісім комиссиясына қарауға жіберуге құқылы.

11-бап

Талап мерзімінің өтуі

Осы Келісімде белгіленген тәртіпті бұза отырып берілген ерекше өнеркәсіптік субсидиялар үшін талап мерзімінің өтуі ерекше субсидиялар берілген күннен бастап 5 жылды құрайды.

12-бап

Кеден Одағы комиссиясының өкілеттіктері

Кеден одағы комиссиясына мынадай функциялар беріледі:

1) мониторингті жүзеге асыру және әр Тараптың тиісті ұлттық заңнамасының осы Келісімге сәйкестігі тұрғысынан салыстырмалы-құқықтық талдау жүргізу, сондай-ақ Тараптардың осы Келісімнің қағидаларын сақтауы туралы жыл сайынғы есептерін ә з і р л е у ;

2) ұлттық заңнаманы үйлестіруді және біріздендіруді жүзеге асыру мәселесі бойынша Тараптарға консультациялар ұйымдастыруда жәрдем беру;

3) Хаттама заңды күшіне енгеннен кейін, жүзеге асыруы көзделген және қолданыстағы ерекше өнеркәсіптік субсидиялар беру жоспарларына қатысты осы Келісімнің қағидаларында ескерілген Тараптар міндетті түрде орындауы тиіс шешімдерді қабылдау, соның ішінде:

Хаттамада бекітілген өлшемдер негізінде ерекше өнеркәсіптік субсидия беру немесе бермеу туралы шешім қабылдау;

ерекше өнеркәсіптік субсидия беру фактілері бойынша тергеу жүргізу және Хаттамада көзделген жағдайларда оларға қатысты міндетті шешімдер қабылдау;

Хаттамаға сәйкес белгіленген тәртіппен және шарттарда берілетін өнеркәсіптік субсидиялар туралы ақпаратты сұрату және алу;

осы Келісімнің 10-бабының 20-тармағына сәйкес осы Келісімнің ережелерін түсіндіруге және/немесе іске асыруға байланысты дауларды шешу.

13-бап

Комиссия шешімдерін даулау

Кеден одағы комиссияның осы Келісім ережелеріне сәйкес өкілеттіктер шеңберінде қабылдаған шешімдері Кеден одағының шарттық-құқықтық базасына сәйкес ЕурАзЭҚ Сотында дау айтылуы мүмкін.

14-бап

Өзгерістер енгізу

Тараптардың уағдаласуы бойынша осы Келісімге жеке Хаттамалармен ресімделетін өзгерістер мен толықтырулар енгізілуі мүмкін. Осы Келісімге қандай да бір ескертулер жасауға жол берілмейді.

15-бап

Өтпелі ережелер

1. 2017 жылғы 1 қаңтардан кешіктірмей, Тараптар мыналарды әзірлейді: Ерекше субсидияларды және Кеден одағы комиссиясының шешімдер қабылдауын Кеден одағы комиссиясымен міндетті түрде келісу тәртібін; Тексеру жүргізу тәртібін, оның ішінде осы Келісімде белгіленген субсидияларды ұсыну және пайдалану шарттары мен тәртібін бұзу фактілері бойынша тексеру жүргізу т ә р т і б і н ;

Кеден одағы комиссиясы соның негізінде субсидияларға жол беру немесе жол бермеу туралы шешім қабылдайтын өлшемдерді.

2. Тараптардың осы баптың 1-тармағында көрсетілген міндеттері осы Келісімге Хаттамамен ресімделеді, ол осы Келісімнің ажырамас бөлігі болып табылады. Тараптар аталған Хаттаманың 2017 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енуін қамтамасыз етеді.

3. Хаттама күшіне енген сәттен бастап Тараптар Хаттаманың ережелеріне сәйкес субсидияларға жол берілуі туралы шешім қабылдаған Кеден одағы комиссиясымен келісу нәтижелері бойынша ғана ерекше субсидия бере алады. Тараптар осы Келісімнің 3-бабында аталған жол берілетін субсидияларды Кеден одағы комиссиясының келісімінсіз бере алады. Кеден одағының комиссиясы осы келісімнің 4-бабының ережелерін басшылыққа ала отырып жол берілетін ретінде тыйым салынған с у б с и д и я л а р д ы к е л і с п е й д і .

4. Осы баптың 2-тармағында көрсетілген Хаттама күшіне енген сәттен бастап осы Келісімнің 4-бабының 2, 4-тармақтарының және осы Келісімнің 7-бабының 2-тармағының ережелері өзінің күшін жояды.

16-бап

Қорытынды ережелер

Қосымша осы Келісімнің ажырамас бөлігі болып табылады.

Осы Келісім оның күшіне енуі үшін қажетті мемлекетішілік рәсімдерді Тараптардың орындаған туралы соңғы жазбаша хабарламаны депозитарий алған күнінен бастап күшіне енеді.

Осы Келісім оған ЕурАзЭҚ-қа өзге мүше мемлекеттерінің қосылуы үшін ашық. Осы Келісімге қосылу туралы құжаттар депозитарийге сақтауға тапсырылады.

Қосылған мемлекеттерге қатысты осы Келісім депозитарий қосылу туралы құжат алған күннен бастап күшіне енеді.

2010 жылғы «___» желтоқсанда Мәскеу қаласында орыс тілінде бір түпнұсқа данада ж а с а л д ы .

Осы Келісімнің түпнұсқа данасы Еуразиялық экономикалық қоғамдастықтың Интеграциялық комитетінде сақталады, ол оның депозитарийі болып табылады және әр Тарапқа оның куәландырылған көшірмесін жолдайды.

<i>Беларусь</i>	<i>Қазақстан</i>	<i>Ресей</i>
<i>Республикасының</i>	<i>Республикасының</i>	<i>Федерациясының</i>
<i>Үкіметі үшін</i>	<i>Үкіметі үшін</i>	<i>Үкіметі үшін</i>
Өнеркәсіптік	субсидиялар	
берудің	бірыңғай	қағидалары
туралы	келісімге	
1-қосымша		

Тыйым салынған субсидиялардың иллюстрациялық тізбесі*

1. Экспорттаушыны** мемлекетке валюта сатудан алынған қаражаттың бір бөлігін мемлекетке міндетті түрде сату ұлттық валютаның ішінара құнсыздануы арқылы валютаның көптеген бағамдарын қолдануға жол беретін міндеттерден босату бағдарламасы, осыған байланысты экспорттаушы бағам айырмашылығы есебінен б а с ы м д ы л ы қ қ а и е б о л а д ы .

2. Ішкі нарықтағы тасымалдаумен салыстырғанда мемлекет біршама жеңілдетілген шарттарда белгілейтін немесе өндіріп алатын экспорт жөнелтілімдеріне арналған ішкі көліктік және фрахт тарифтері.***

3. Ішкі нарықта сатылатын ұқсас тауарлар өндірісінде пайдалануға қарағанда біршама жеңілдікке ие шарттарда экспортталатын тауарлар өндірісінде пайдаланылатын тауарлар мен қызметтер көрсету.

4. Төлемақы төлеуден толық немесе ішінара босату, мерзімін кейінге қалдыруды ұсыну немесе салықтарды не болмаса экспорт нәтижелеріне немесе Тараптардың аталған жеңілдіктерді ұсынатын мемлекет аумағында өндірілетін тауарларды пайдалуына байланысты шаруашылық субъектілері төлейтін немесе төленуі тиіс басқа да аударымдарды азайту. Бұл ретте салықтарды төлемегені үшін өсімпұлдар өндіріп

алынатын болса, кейінге қалдыру міндетті түрде тыйым салынған субсидиясы болып табылмайды. Экспортталатын тауардан ҚҚС-ты нөлдік ставка бойынша өндіріп алу тыйым салынған субсидияның белгісі болып табылмайды.

5. Ішкі нарықта сатылатын ұқсас тауарлармен салыстырғанда үлкен көлемде тауарларға салық салу базасын қысқартатын экспорттың нәтижелерімен байланыстырылған арнайы шегерімдер.

6. Ішкі нарықта сатылатын ұқсас тауарлар өндіруге пайдаланылатын тауарлар мен қызметтерге салық салу базасын есептеу үшін қолданылатын төлемнен босату, азайту, кейінге қалдыру, салықтарды шегеру немесе арнайы шегерімнен босатуға қарағанда экспорт тауарларының өндірісінде пайдаланылатын тауарлар мен қызметтерге арналған салық төлеу базасын есептеу үшін қолданылатын кейінге қалдыру, азайту, кейінге қалдыру немесе арнайы шегеру.

7. Ішкі нарықта тұтыну үшін ұқсас тауарды өндіруде пайдаланылатын шикізат пен материалдарға қарағанда экспорт өнімін өндіруде пайдаланылатын шикізат пен материалдарға кедендік төлемдерді ставкалар бойынша төмен өндіріп алу; немесе ішкі нарықта ұқсас тауарды өндіруде пайдаланылатын шикізат пен материалдарға қарағанда төмен мөлшерлеме бойынша экспорт өнімін өндіруде пайдаланылатын шикізат пен материалдарға кедендік төлемдерді қайтару.

8. Егер өндірілген өнімде нақты тауарлар, олардың көлемі мен құны анықталуына немесе жергілікті өндірістегі құны мен көлеміндегі үлесі анықталуына тәуелсіз отандық материалдар мен шикізаттың болуы міндетті болса, өнім өндіру үшін пайдаланылатын импорт шикізаты мен материалдарынан өндіріп алынатын импорт баждарын азайту немесе қайтару.

9. Экспорттық кредиттерді кепілдендіру немесе сақтандыру, экспорттық тауарлардың немесе валюталық тәуекелдердің құнын ұлғайтудан сақтандыру немесе кепілдендіру бағдарламалары бойынша ұзақ мерзімді операциялық шығыстарды немесе залалдарды жабу үшін жеткіліксіз сыйақыны өндіріп алу.

10. Экспорттық кредиттерді алушыларға осындай кредиттерді олардың нарықтық жағдайларда салыстырмалы кредитті (кредитті өтеудің бір мезгілі, несие валютасы және т.б.) пайдаланғаны үшін төлеуі тиіс ставкадан төмен ставка бойынша беру немесе экспортерлердің немесе қаржы мекемелерінің кредит алуына байланысты жұмсаған шығындарын толық немесе ішінара төлеуі. ЗЫДҰ-ға мүше мемлекеттер әзірлеген ресми экспорттық кредиттер бойынша Келісімнің пайыздық ставкалары туралы қағидаларына жауап беретін экспорттық кредиттеу практикасы субсидия ретінде қарастырылмайды.

11. Субсидиялау экспорт нәтижелеріне немесе импорт тауарларының орнына отандық тауарларды пайдалануға байланысты болатын жағдайда ғана кәсіпорынға берілетін электр энергиясына немесе энергия тасығыштарға тарифтерді төмендету.

-----

* Келтірілген тыйым салынған субсидиялар толыққанды болып табылуы міндетті емес.

** Берілген тізбе шеңберінде тауарлар экспорты деп субсидия беруші Тарап елінің аумағынан басқа Тарап мемлекеті аумағына шығару түсіндіріледі.

*** Мұндай өнеркәсіптік субсидиялар осы қосымшаға сәйкес, егер оларды беру негізгі тарифтік саясатты қоса алғанда, темір жол көлігі саласында табиғи монополия қызметтеріне жетімділікті реттеу туралы Келісімге сәйкес мүмкін болса, тыйым салынған болып табылмайды.

Өнеркәсіптік субсидиялар
берудің бірыңғай қағидалары
туралы келісімге
2-қосымша

Тараптар мемлекеттерінің аумағында ұсынылатын субсидиялардың

Өнеркәсіптік субсидиялар берудің бірыңғай қағидалары туралы

келісімнің ережелеріне сәйкестігі туралы тексеру жүргізу

ТӘРТІБІ

Қосымша анықтамалар:

1) субсидияланатын тауар – субсидияланатын Тарап мемлекеті аумағында өндіру, тасымалдау, сақтау немесе одан шығару барысында ерекше субсидия пайдаланылған тауар ;

2) субсидияланатын тауарды өндірушілер – ерекше субсидия ұсынған Тарап мемлекетінің субсидияланатын тауар өндірушілері;

3) ұлттық ұқсас тауар өндірушілер – зерттеу жүргізетін Тарап мемлекетінде ұқсас тауар өндірушілер.

1-бап

Зерттеу жүргізуге арналған негіздемелер

1. Басқа Тарап мемлекетінің аумағында берілетін субсидиялардың Субсидиялар берудің бірыңғай қағидааттары туралы келісімнің (бұдан әрі – Келісім) ережелеріне сәйкес келуін талдау, сондай-ақ өнеркәсіптік ерекше субсидия ұсынған Тарап мемлекетінің аумағынан субсидияланатын тауарды әкелу салдарынан немесе субсидияланатын тауардың субсидия беретін Тарап мемлекеті нарығынан не болмаса үшінші Тарап мемлекеті нарығынан ұқсас тауарды ығыстыруы салдарынан ұлттық экономика саласына келетін зиянды анықтау мақсатындағы тексеруді аталған Тарап аумағында тіркелген ұқсас тауар өндірушілердің осы баптың ережелеріне сәйкес жазбаша нысанда берген өтініші негізінде Тарап мемлекетінің құзыретті органы (бұдан әрі – құзыретті орган) немесе құзыретті органның өз бастамасы бойынша жүргізеді.

2. Осы баптың 1-бөлігінде көрсетілген өтінішті ұлттық ұқсас тауар өндіруші немесе құрамына ұлттық экономика саласын құраушы өндірушілер кіретін ұлттық өндірушілер бірлестігі береді.

Осы баптың 1-бөлігінде көрсетілген өтінішті сондай-ақ, өтініш беруші тіркелген Тарап мемлекетінің ұлттық заңнамасына сәйкес тиісті дәрежеде ресімделген өкілеттіктері бар аталған тұлғалардың өкілдері бере алады.

3. Осы баптың 1-бөлігінде көрсетілген өтініште мыналар көрсетілуі тиіс:
өтініш беруші туралы мәліметтер;
өндіруші ел және Кеден одағының сыртқы экономикалық қызметінің бірыңғай тауар номенклатурасының коды көрсетілген Тауар сипаттамасы;
ерекше субсидияның болуы, сипаттамасы мен көлемі туралы мәлімет;
субсидияланатын тауар өндірушілер туралы мәлімет;
белгілі ұлттық ұқсас тауар өндірушілер туралы мәлімет;
құзыретті органға өтініш беру алдында үш күнтізбелік жыл бұрын тиісті өтініш берілетін Тарап мемлекетінің аумағына субсидияланатын тауарды енгізу көлемінің өзгеруі туралы мәлімет;

құзыретті органға тиісті өтініш берілетін Тарап мемлекетінің аумағынан субсидияланатын тауарды шығару көлемінің өзгеруі туралы мәлімет;

субсидияланатын тауарды әкелу салдарынан немесе ерекше өнеркәсіптік субсидиясын ұсынған субсидияланатын тауармен Тарап мемлекеті нарығынан немесе үшінші Тарап мемлекеті нарығынан ұқсас тауарды ығыстырудан ұлттық экономика салаларына келтірілетін зиянның бар екендігінің дәлелдемелері. Субсидияланатын тауарды әкелу салдарынан ұлттық экономика салаларына материалдық зиянның болуы және материалдық зиян келтіру қатерлерінің болуы дәлелдемелері объективтік факторларға негізделеді, олар ұлттық экономика салаларының экономикалық ахуалын сипаттайды және сандық көрсеткіштерде (оның ішінде тауар өндірісінің көлемі және оны сату көлемі, Тарап мемлекеті нарығындағы тауар үлесі, тауар өндірудің өзіндік құны, тауар бағасы, өнеркәсіп қуаттарының жүктемесі, еңбек өнімділігі, пайда көлемдері, өндіріс пен тауарлар сату рентабельділігі туралы, ұлттық экономика саласындағы инвестициялар көлемі туралы деректер) көрсетіледі. Ерекше өнеркәсіптік субсидиясын ұсынған субсидияланатын тауармен Тарап мемлекеті нарығынан немесе үшінші Тарап мемлекеті нарығынан ұқсас тауарды ығыстырудан ұлттық экономика салаларына келтірілетін зиянның болуы дәлелденген жағдайда өтініште қосымша ерекше өнеркәсіп субсидиясын ұсынған Тарап мемлекеті нарығында немесе сәйкесінше үшінші Тарап мемлекеті аумағында ұқсас тауарларды сату көлемі мен үлесі туралы мәліметтер келтіріледі;

өтініш берудің алдындағы үш күнтізбелік жыл ішінде Кеден одағына мүше мемлекеттердің бірыңғай кедендік аумағымен өтетін ұқсас тауар импорты көлемінің (сандық және құндық түрінде) өзгеруі туралы мәліметтер;

арыз берудің алдынғы үш күнтізбелік жылда Кеден одағына мүше мемлекеттердің бірыңғай кедендік аумақтарынан (сандық және құндық түрінде) өтетін ұқсас тауар экспорты көлемдерін өзгерту туралы мәліметтер; талданған кезеңде ұлттық экономика саласына әсер ете алатын басқа да ф а к т о р л а р д ы т а л д а у .

4. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген өтініште бар құндық көрсеткіштерді көрсеткен кезде, салыстыру мақсатында сыртқы сауда жүргізу үшін белгіленген ақша бірлігі п а й д а л а н ы л у ы т и і с .

5. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген өтініш, оған құпия емес түрде қосымшасы бар (егер арызда құпия ақпарат болса) құзыретті органға ұсынылады және көрсетілген органға арыз түскен күннен бастап тіркелуге жатады.

6. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген өтініш мынадай негіздер бойынша қ а б ы л д а н б а й д ы :

өтінушінің осы баптың 2-тармағында белгіленген талаптарға сәйкес келмеуі; осы баптың 3-тармағында көрсетілген материалдарды арыз бергенде ұсынбауы; өтінушінің берген материалдарының осы баптың 3-тармағына дәл келмеуі.

Өтінімдердің басқа негіздер бойынша қабылдамауға тиым салынады.

7. Тергеудің басталуы туралы шешім қабылдағанға дейін құзыретті орган жазбаша нысанда, қарастырылып отырған арнайы субсидия берілген аумақ Тарапы мемлекетінің өкілетті органына өтініш түскені туралы хабарлайды.

8. Құзыретті орган тексерудің бастауы туралы шешім қабылдау мақсатында осы баптың 1-тармағында көрсетілген өтініш тіркелген күннен бастап 30 күнтізбелік күн ішінде, осы баптың 3-тармағына сәйкес осы арыздағы мәліметтер мен дәлелдердің нақтылығын және жеткіліктігін зерттейді. Көрсетілген мерзім өтініш берушіден қосымша ақпарат алған жағдайында созылуы мүмкін, бірақ барлық жағдайларда мұндай мерзім 40 күнтізбелік күннен аспауы тиіс.

9. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген өтінішті, оны тергеу барысында немесе басталмас бұрын өтінуші қайтарып ала алады.

Егер осы баптың 1-тармағында көрсетілген өтініш тергеу басталмас бұрын қайтарып алынса, мұндай арыз берілмеген болып есептеледі.

Егер осы баптың 1-тармағында көрсетілген өтініш тексеру жүргізу барысында кейін қайтарылып алынса, құзыретті орган шешімі бойынша ол не тоқтатылады, не жалғаса береді.

2-бап

**Болжамды ерекше субсидиялаудың болуын анықтау үшін
консультациялар**

1. Осы Келісімнің 1-бабының 2-бөлігінде көрсетілген өтінішті қарауға қабылдағаннан кейін және тексеруді бастау туралы шешім қабылдағанға дейін құзыретті орган ерекше субсидия берген Тарап мемлекетінің уәкілетті органына ерекше субсидиялардың болуына, мөлшері және қолданылуына, сондай-ақ оны берудің салдарына және өзара қолайлы шешімге жетуге қатысты жағдайды нақтылау мақсатында консультациялар жүргізуді ұсынады. Мұндай консультациялар тексеру барысында да жалғасуы мүмкін.

2. Ерекше субсидиялардың болуы, мөлшері және қолданылуына, сондай-ақ ерекше субсидия беру салдарына қатысты консультациялар жүргізу құзыретті органның тексеруді бастау туралы шешім қабылдауына, сондай-ақ осындай тексерулер қорытындылары бойынша басқа Тарап мемлекеті аумағында берілген ерекше субсидияның осы Келісімнің қағидаларына сәйкестігі және/немесе ерекше субсидия берген Тарап мемлекеті аумағынан субсидияланған тауарды әкелу салдарынан немесе ерекше субсидия берген Тарап мемлекеті нарығынан немесе үшінші Тарап мемлекеті нарығынан ұқсас тауарды ығыстыруы салдарынан және аумағында ерекше субсидиялауды қарау ұсынылып отырған Тарапқа өтемақы шарасын енгізу туралы өтініш беру салдарынан зиян келтірілгені туралы қорытынды дайындауына кедергі жасамайды.

3-бап

Тексеруді бастау және оны жүргізу

1. Құзыретті орган осы Тәртіптің 1-бабының 9-бөлігінде көрсетілген мерзім өткенге дейін тексеруді бастау немесе оны жүргізуден бас тарту туралы шешім қабылдайды.

Тексеруді жүргізуден бас тарту туралы шешім қабылдаған кезде құзыретті орган осындай шешім қабылданған күннен бастап көп дегенде 10 күн ішінде өтінушіге тексеруді жүргізуден бас тарту себебі туралы жазбаша түрде хабарлайды.

Тексеруді бастау туралы шешім қабылданған кезде құзыретті орган ерекше өнеркәсіптік субсидия берген Тарап мемлекетінің құзыретті органын, сондай-ақ оған белгілі шет елдің мүдделі тұлғаларын қабылданған шешім туралы жазбаша түрде хабардар етеді және тексеруді бастау туралы шешім қабылданғаннан бастап 5 жұмыс күнінен артық емес мерзімде тексеруді бастау туралы хабарландыруды жариялауды қамтамасыз етеді. Тексеруді бастау туралы хабарландыру жарияланған күн тексеру басталған күн болып есептеледі.

2. Құзыретті орган, егер осы органда Келісім ережесі бұзылу фактісі және/немесе осы Тарап мемлекеті аумағынан субсидияланған тауарды әкелу салдарынан немесе өнеркәсіптік субсидия берген Тарап мемлекеті нарығынан немесе үшінші Тарап мемлекеті нарығынан ұқсас тауарды субсидияланған тауардың ығыстыруы салдарынан ұлттық экономика саласына шығын келуі дәлелдері болған жағдайда, тексеруді бастау

туралы шешімді өз бастамасымен де қабылдай алады.

Тексеруді бастау үшін осындай дәлелдер жеткіліксіз болған жағдайда, осындай тексерудің басталуы мүмкін емес.

3. Тексеруді бастау туралы шешім қабылданғаннан кейін құзыретті орган оған белгілі ұқсас тауардың ұлттық өндірушілеріне және тексеру объектісі болып табылатын субсидияланатын тауардың шетелдік өндірушілеріне осы мәселелерге тексеру жүргізу мақсатында оларға жауап қайтарулары тиіс сұрақтар тізбесін жолдайды.

Сұрақтар тізбесі жолданған ұқсас тауардың ұлттық өндірушілеріне және тексеру объектісі болып табылатын субсидияланатын тауардың шетелдік өндірушілеріне құзыретті органға өз жауаптарын ұсыну үшін осы тізбені алған күннен бастап отыз күнтізбелік күн беріледі. Ұқсас тауардың ұлттық өндірушілері мен тексеру объектісі болып табылатын субсидияланатын тауардың шетелдік өндірушілерінің дәлелді және жазбаша нысанда жазылған өтініші бойынша көрсетілген мерзімді құзыретті орган 10 күнтізбелік күннен артық емес мерзімге ұзартуы мүмкін.

Осы баптың мақсаттары үшін сұрақтар тізбесі оны поштамен жіберген күннен бастап 7 күнтізбелік күннен кейін немесе оны ұлттық немесе шетелдік өндіруші өкіліне тікелей берілген күннен бастап алынған болып есептеледі.

Жүргізіліп жатқан тексеруге байланысты қосымша мәліметтер алу немесе тексеру барысында ұсынылған мәліметтерді тексеру мақсатында құзыретті орган тексеру объектісі болып табылатын субсидияланатын тауардың тиісті өндірушісінің осыған келісімі болған жағдайда, сондай-ақ тиісті мемлекет үкіметінің өкілдерін алдын ала хабарландырған және осы мемлекет тарапынан тексеруді оның аумағында жүргізуге қатысты қарсылықтары болмаған жағдайда, тексеруді арнайы өнеркәсіптік субсидия берген Тарап мемлекетінің аумағында жүргізуі мүмкін.

Жүргізіліп жатқан тексеруге байланысты, қосымша мәліметтер алу немесе тексеру барысында ұсынылған мәліметтерді тексеру мақсатында құзыретті орган өз өкілдерін ұқсас тауардың ұлттық өндірушілері орналасқан жерге жіберуге, мүдделі тұлғалармен консультациялар мен келіссөздер жүргізуге, тексеру объектісі болып табылатын субсидияланатын тауардың үлгілерімен танысуға және басқа да тексеру жүргізіліп жатқан Тарап мемлекетінің заңнамасына қайшы келмейтін, тексеруге қажетті басқа да і с - қ и м ы л д а р ж а с а у ғ а қ ұ қ ы л ы .

4. Құзыретті орган тексеру жүргізу барысында өнеркәсіптік субсидия берген немесе беруші қаралып жатқан өнеркәсіптік субсидияны ұсынушы Тараптар мемлекеттерінің уәкілетті органдарына, сондай-ақ мүдделі тұлғаларға жүргізіліп отырған тексеруге қатысы бар, ақпарат беру туралы сауал жолдай алады.

5. Мүдделі тұлғалар тексерудің басталуы туралы хабарламада көрсетілген күннен кешіктірмей тексеру жүргізу мақсаты үшін қажетті мәліметтерді, оның ішінде осындай мәліметтер алу көздерін көрсете отырып, құпия ақпаратты ұсынуға құқылы. Құзыретті орган мүдделі тұлғалардан қосымша мәліметтер сұратуға құқылы.

6. Тексеруге қатысы бар дәлелдер және мәліметтер, құзыретті органға тексеру жүргізіліп жатқан Тарап мемлекетінде мемлекеттік болып табылатын тілде ұсынылуы, ал шетел тілінде жасалған құжаттардың түпнұсқасы аудармамен сүйемелденуі (ұсынылған аударманы куәландырумен) тиіс.

7. Құпия ақпаратты қорғау қажеттілігін ескере отырып құзыретті орган осы Тәртіптің 8-бабына сәйкес тексеру барысында мүдделі тұлғаларға олардың жазбаша өтініштері бойынша, тексеру мәніне қатысты, дәлелдер ретінде кез-келген мүдделі тұлға жазбаша нысанда ұсынған мәліметтермен танысуға мүмкіндік береді. Құзыретті орган барлық тексеруге қатысушыларға тексеруге қатысы бар және тексеру барысында олар қолданатын, алайда осы Тәртіптің 10-бабына сәйкес құпия ақпарат болып табылмайтын басқа да мәліметтермен танысуға мүмкіндік береді.

8. Тараптар мемлекеттерінің мемлекеттік билік (басқару) органдары кеден ісі саласындағы, мемлекеттік статистика жүргізуге уәкілетті, Тараптар мемлекеттерінің мемлекеттік басқа да билік (басқару) органдары және мемлекеттік биліктің аумақтық (жергілікті) органдары тексеру жүргізу және құзыретті органның сауалы бойынша тексеру жүргізу мақсатына қажетті, оның ішінде құпия ақпаратты қамтитын мәліметтер беруге жәрдемдесулері тиіс.

9. Тексеру жүргізу мерзімі тексеру басталған күннен бастап 6 айдан аспауы тиіс.

Тексеру жүргізген құзыретті орган тексеру нәтижелерін осы Тарап Үкіметінің қарауына жіберген күні тексеру аяқталған болып саналады.

4-бап

Тексеру нәтижелері бойынша шешімдер қабылдау

1. Тексеру нәтижелері бойынша құзыретті орган басқа Тарап мемлекеті аумағында берілген өнеркәсіптік субсидияның Келісім ережесіне сәйкестігі туралы қорытынды дайындайды.

2. Егер тексеру нәтижелері бойынша Келісім ережесі бұзылған және/немесе ұлттық экономика саласына келтірілген шығын дәлелденген жағдайда, құзыретті орган тексеру жүргізген Тарап мемлекеті аумағында қаралып отырған ерекше өнеркәсіптік субсидия берілген Тарап мемлекетіне өтемақы шараларын енгізу туралы өтініш береді.

5-бап

Ұлттық экономика саласын айқындау ерекшеліктері

1. Өтемақы шарасын енгізу алдында тексеру жүргізу кезінде ұлттық экономика саласы осы баптың 2-бөлігінде көрсетілген жағдайларды қоспағанда, Келісімнің 3-бабында белгіленген мәнде түсіндіріледі.

2. Ұлттық экономика саласын айқындау кезінде құзыретті орган тексеру жүргізетін мемлекет Тарабының аумағы, екі немесе бірнеше бәсеке нарықтар қызмет ететін аумақ

ретінде, ал көрсетілген нарықтардың бірінің шеңберіндегі ұлттық өндірушілер, егер мұндай өндірушілер осындай нарықтарда өздері өндірген ұқсас тауардың кемінде 80 пайызын сататын болса және осы нарықтағы ұқсас тауарға сұраныс тексеру жүргізген Тарап мемлекетінің қалған аумағында орналасқан осы тауар өндірушілермен едәуір мөлшерде қанағаттандырылмайтын болса, ұлттық экономиканың жеке саласы ретінде қарастырылуы мүмкін. Мұндай жағдайларда шығынның болуы тіпті ұлттық экономика саласының негізгі бөлігіне шығын келтірілмесе де, субсидияланатын тауарды сату көрсетілген бәсекелес нарықтардың бірінде шоғырландырылған және субсидияланатын тауарды әкелу осындай нарық шеңберінде ұқсас тауарды ұлттық өндірушілердің кемінде 80 пайызына шығын келтірген жағдайда, белгіленуі мүмкін.

6-бап

Ерекше субсидия мөлшерін есептеу қағидалары

1. Ерекше субсидия мөлшері осындай субсидия алушы тапқан пайданың мөлшері негізінде айқындалады. Ерекше субсидия пайдасының мөлшерін есептеу кезінде құзыретті орган мыналарды есепке алады:

а) субсидиялаушы органның ұйым капиталына қатысуы, егер мұндай қатысу Тараптар мемлекетінің аумағында әдеттегі инвестициялық практика (тәуекелді капитал беруді қоса алғанда) талаптарына сәйкес келмейтін ретінде бағалау мүмкін болмаса, ерекше өнеркәсіптік субсидия беру ретінде қарастырылмайды;

б) субсидия беруші органның берген кредиті, егер кредит алушы - ұйым мемлекеттік кредитті төлейтін сомасы мен Тарап мемлекетінің кредит нарығында осы ұйым алуы мүмкін салыстырмалы коммерциялық кредит үшін төленетін сома арасында айырмашылық болмаса, ерекше субсидия беру ретінде қарастырылмайды. Керісінше жағдайда осы сомалар арасындағы айырмашылық пайда болып саналады;

в) субсидиялаушы органның кредитті кепілдендіруі, егер кепілдік алушы – ұйым субсидиялаушы органға кредит үшін төлейтін сомасы мен мемлекеттік кепілсіз салыстырмалы коммерциялық кредитке төлеуі мүмкін сомасы арасында айырмашылық болмаса, ерекше субсидия беру ретінде қарастырылмайды;

г) субсидиялаушы органның тауарлар немесе қызметтер жеткізуі немесе тауарларды сатып алуы, егер тауарлар немесе қызметтер барабар төлемнен төмендеу бағаға жеткізілетін немесе сатып алынатын болмаса, ерекше субсидия беру ретінде қарастырылмайды. Төлемнің бара-барлығы тиісті Тарап мемлекетінің нарығында осындай тауарлар және қызметтерді сатып алу және сатудың қазіргі нарық жағдайындағы тауарды сатып алу немесе сатудың бағасын, сапасын, қол жетімділігін, өтімділігін, тасымалдау және басқа да шарттарын негізге ала отырып айқындалады.

2. Субсидия мөлшерінің есебі тексеру жүргізуге құзыретті орган Тарапы мемлекетінің аумағына әкелінген, немесе ерекше субсидия берілетін Тарап мемлекеті

нарығында, немесе үшінші Тарап мемлекеті нарығында өткізілген тауар бірлігіне (тонна, текшеметр, дана және басқалар) жүзеге асырылады.

3. Субсидия мөлшерін есептеу кезінде, инфляция қарқыны алынған нәтижелерді бұрмалайтындай жоғары болса, тиісті шетел мемлекетіндегі инфляция көрсеткіштері е с е п к е а л ы н у ы т и і с .

4. Тауар бірлігіне субсидия мөлшері осы мақсаттарға ерекше субсидия берген Тараптың тиісті мемлекетінің шығыстары мөлшерін негізге ала отырып белгіленеді.

5. Тауар бірлігіне субсидия мөлшерін есептеу кезінде мұндай тауардың құны субсидия алғанға дейінгі және қажетті деректері бар 12 айдағы субсидия алушы - заңды тұлға сатуларының жалпы құны ретінде айқындалады.

6. Субсидия мөлшерін есептеу кезінде субсидияның жалпы сомасынан кез келген тіркеу алымын немесе субсидия алу үшін жұмсалған басқа да шығыстарды алып тастау қ а ж е т .

7. Егер субсидиялар белгілі бір өндірілген, әкетілген немесе тасымалданған тауарға қатысты берілетін болса, тауардың бір бірлігіне субсидия есептеу жалпы өндіріс, сату немесе тауар әкету көлемінен субсидияланатын әкелінетін тауар үлесі қажеттілігін ескере отырып, субсидия беру кезеңінде мынадай тауардың өндіріс, сату немесе әкету көлеміне жалпы субсидия сомасын бөлу жолымен жүзеге асырылады.

8. Егер субсидия негізгі қорларды дамытумен немесе сатып алумен байланысты берілетін болса, субсидия мөлшерін есептеу ерекше субсидия берген Тараптың тиісті мемлекетінде қарастырылатын экономика саласында осындай негізгі қорлар амортизациясының орташа мерзіміне субсидия бөлу жолымен жүзеге асырылады. Тауар бірлігіне субсидия мөлшерін есептеу өзінде тексеру қамтылған кезең басталғанға дейін бірақ амортизация мерзімі әлі аяқталмаған негізгі қорларды сатып алуға берілген с у б с и д и я н ы д а қ а м т и д ы .

9. Субсидия мөлшерін есептеу кезінде, егер бір және сол тауарға әртүрлі мақсатқа және әртүрлі уақыт кезеңдеріне берілетін субсидия шамасы әртүрлі болса, тауар өндірісі, сату немесе әкету көлемін негізге ала отырып, субсидия мөлшерінің орташа өлшенген көрсеткіштері қолданылады.

10. Егер субсидия салықтық жеңілдік нысанында берілсе, тауар құны салықтық жеңілдік қолданылған, соңғы 12 айдың ішінде сатудың жалпы құнының есебінен а й қ ы н д а л а д ы .

11. Әр түрлі субсидиялаушы органдар күнтізбелік жыл ішінде берген субсидиялар және (немесе) әртүрлі бағдарламаларды орындау үшін жинақталуы тиіс.

7-бап

Мүдделерге елеулі қысым жасауды айқындау

1. Осы Келісімнің 4-бабы 4-тармағының 4.1 және 4.2-тармақшаларының мақсаттары үшін субсидиялаушы Тарап мемлекетінің нарығынан, немесе Тарап мемлекетінің нарығынан ұқсас тауарды ығыстыру немесе субсидиялаушы Тарап мемлекетінің аумағына ұқсас тауар әкелу өсімін тежеу немесе үшінші Тарап мемлекетінің аумағына тауар әкету өсімін тежеу фактілері егер субсидияланатын тауарға қатысты субсидиялаушы Тарап мемлекетінің нарығында немесе үшінші Тарап мемлекетінің нарығында ұқсас тауар үлесінің қолайсыз өзгеруінің орын алғаны дәлелденген жағдайда белгіленеді. Көрсетілген фактіні анықтау әдеттегі жағдайда жылдан кем емес уақытты құрайтын болса, осы тауар нарығының дамуындағы айқын үрдістерді дәлелдеу үшін жеткілікті кезеңде анықталады.

Субсидиялаушы Тарап мемлекетінің нарығында немесе үшінші Тарап мемлекеті нарығында үлестің қолайсыз өзгеруі мынандай жағдайлардың кез келгенін қамтиды:

- а) субсидияланатын тауардың нарықтық үлесінің ұлғаюы;
- б) олар азаюы тиіс ерекше субсидия болмаған жағдайда, субсидияланатын тауардың нарықтық үлесі өзгеріссіз қалатын мән-жайларды;
- в) субсидияланатын тауардың нарықтық үлесі құлдырайды, бірақ ерекше субсидия болмаған жағдайдағыға қарағанда баяу қарқынмен.

2. Осы Келісімнің 4-бабы 4-тармағының 4.3-тармақшасында көрсетілген бағалардың төмендеуі ерекше субсидия қолданылмаған, кез келген Тарап мемлекеті аумағынан өндіру, тасымалдау және әкету кезінде, тауарлар бағаларымен тиісті нарықта субсидияланатын тауардың бағаларын салыстыру негізінде белгіленуі тиіс. Салыстыру салыстыратын уақыт кезеңі ішінде сауданың сол бір деңгейінде жүргізілуі тиіс. Салыстыру барысында назарға баға салыстыруына әсер ететін кез келген басқа да факторлар қабылдануы тиіс. Егер көрсетілген тікелей салыстыруды жүргізу мүмкін болмаған жағдайда, бағалардың төмендеуі орташа экспорттық бағалар негізінде белгіленуі мүмкін.

3. Осы Келісімнің 10-бабының ережесіне сәйкес, екі Тарап мүдделерге елеулі қысым жасаудың болуы туралы осы қосымшаның 7- бабы мен 4-бабының 4-тармағының ережесіне сәйкес айқындалғандай, үшінші Тарап мемлекетінің нарығында дау жүргізген жағдайда, мұндай Тарап дауласып жатқан Тараптарға дауға қатысты қолда бар, осы Тарап нарығында, басқа Тарап мемлекеттері аумағынан шығарылатын тауарлар үлесінің өзгеруіне, сонымен қатар сәйкес тауарлардың бағасы бойынша статистикалық ақпаратты ұсынады. Бұл ретте, мұндай Тараптың нарыққа немесе бағаларға арнайы талдау жүргізбеуге, сондай-ақ ол коммерциялық немесе мемлекеттік құпия деп санайтын ақпаратты бермеуге құқығы бар.

4. Мүдделерге елеулі қысым жасау фактісі тиісті кезеңінің ішінде мынадай жағдайлардың бірі болса белгіленуі мүмкін емес:

- 1) мүдделерге елеулі қысым көрсету фактісін белгілеуші Тарап мемлекеті аумағынан тауар әкетуге шектеу немесе тыйым салудың болуы немесе мүдделерге

қысым көрсету фактісін белгілеуші Тарап мемлекетінен үшінші Тарап мемлекетінің нарығына тауар әкетуге шектеу немесе тыйым салудың болуы;

2) ұқсас тауарды әкелетін және сауда монополиясын практикаға енгізуші немесе осы тауармен мемлекеттік сауданы коммерциялық себептер бойынша өкілетті органның мүдделерге қысым көрсету фактісін белгілеуші Тарап мемлекетінен әкелуді, басқа мемлекеттен әкетуге қайта бағдарлау шешімін қабылдау;

3) мүдделерге елеулі қысым көрсетуді белгілеуші Тарап мемлекетінен әкетуге арналған тауар өндірісіне, сапасына, санына немесе тауар бағасына елеулі келеңсіз әсерін көрсететін табиғи апаттар, ереуілдер көліктегі іркілістер немесе басқа да ф о р с - м а ж о р ж а ғ д а й л а р д а ;

4) мүдделерге елеулі қысым көрсетуді белгілеуші Тарап мемлекетінен әкетуді ш е к т е й т і н к е л і с і м н і ң б о л у ы ;

5) мүдделерге елеулі қысым көрсетуді белгілеуші Тарап мемлекетінен берілген тауарды әкету (оның ішінде, мүдделерге қысым көрсетуді белгілеуші Тарап мемлекетінің шаруашылық субъектілері автономды берілген ұқсас тауардың экспортын жаңа нарықтарға бағдарлауы) мүмкіндіктерін ерікті қысқарту;

б) тауар әкелуші Тарап мемлекетінде стандартқа және (немесе) басқа да әкімшілік т а л а п т а р ғ а с ә й к е с к е л м е у і .

5. Осы баптың 4-тармағында көрсетілген мән-жайлар болмағанда, мүдделерге елеулі қысым көрсетудің болуы Келісім комиссиясына берілген ақпарат немесе Келісім комиссиясы дербес алған ақпарат, немесе ЕурАзЭҚ Сотына берілген ақпарат немесе ЕурАзЭҚ Соты дербес алған ақпарат негізінде айқындалады.

8-бап

Субсидияланатын тауарды әкелу салдарынан ұлттық экономика саласына келетін шығынды белгілеу

1. Субсидияланатын тауарды әкелу салдарынан ұлттық экономика саласына келетін шығын субсидияланатын тауарды әкелу көлемдерін, құзыретті органы тексеру жүргізіп жатқан Тарап мемлекеті нарығында ұқсас тауарлардың бағаларын және ұқсас тауарларды ұлттық өндірушілерге мұндай әкелудің әсерін талдау нәтижелері негізінде б е л г і л е н е д і .

2. Құзыретті орган субсидияланатын тауарды әкелу көлемін талдау кезінде субсидияланатын тауарды әкелу ұлғайғанын анықтайды (абсолютті көрсеткіштерде немесе құзыретті органы тексеру жүргізіп жатқан Тарап мемлекетінде ұқсас тауар т ұ т ы н у) .

Тексеру жүргізіп жатқан Тарап мемлекетінің нарығында ұқсас тауарларға бағаларға субсидияланатын тауарды әкелу әсерін талдау кезінде құзыретті орган мыналарды б е л г і л е й д і :

тексеру жүргізіп жатқан Тарап мемлекеті нарығындағы ұқсас тауардың бағаларынан субсидияланатын тауарды бағалары төмен болды ма; субсидияланатын тауарды әкеп тексеру жүргізіп жатқан Тарап мемлекеті нарығындағы ұқсас тауардың бағасын төмендетуге алып келді ме; субсидияланатын тауарды әкеп тексеру жүргізіп жатқан Тарап мемлекеті нарығындағы ұқсас тауар бағасы, мұндай әкелу болмаған жағдайда, өсу мүмкіндігіне к е д е р г і к е л т і р д і м е .

3. Ұлттық экономика саласына субсидияланатын тауарды әкелу әсерін талдау ұлттық экономика саласының жай-күйіне қатысы бар, экономикалық факторларды бағалаудан құралады, оның ішінде:

тексеру жүргізіп жатқан Тарап мемлекеті нарығында ұқсас тауар үлесі, өндірісі, сату көлемі, пайдасы, еңбек өнімділігі, тартылған инвестиция немесе өндірістік қуаттар пайдалануы қысқаруының болуы немесе болашақта болу мүмкіндігі; тексеру жүргізіп жатқан, Тарап мемлекеті нарығындағы ұқсас тауар бағаларына ә с е р е т у ш і ф а к т о р л а р ;

болған немесе болашақта болуы мүмкін ақша ағымдары қозғалысына, ұқсас тауар қорларына, жұмыс деңгейіне, еңбекақыға, өндірістің өсу қарқынына, инвестиция тарту мүмкіндігіне т е р і с ә с е р і .

4. Ұлттық экономика саласына субсидияланатын тауарды әкелу әсері, егер қолда бар деректер өндірістік үрдіс, тауарды өндірушілердің сатуы және пайда сияқты өлшемдері негізінде ұқсас тауар өндірісін бөлуге мүмкіндік беретін болса, тексеру жүргізіп жатқан Тарап мемлекетінде ұқсас тауар өндірісіне қолданылуы бағаланады. Егер қолда бар деректер ұқсас тауардың өндірісін ерекшелеуге мүмкіндік бермейтін болса, ұлттық экономика саласына субсидияланатын тауарды әкелу әсері өзіне ұқсас тауар және олар туралы қажетті деректер туралы тауарлар номенклатурасы немесе барынша тар тобы өндірісіне қолданылуы бағаланады.

5. Субсидияланатын тауарды әкелу салдарынан ұлттық экономика саласына шығынды белгілеу барлық іске қатысты талдауға және құзыретті органда бар дәлелдер мен мәліметтерге негізделуі тиіс. Құзыретті орган басқа Тараптар мемлекетінен Кеден одағының бірыңғай кедендік аумағынан ұқсас тауарларды импорттық жеткізу әсерін және серпінін талдайды. Бұл ретте, субсидияланатын тауардың әкелу көлемдерін талдау нәтижелерінде белгіленген факторлар ішінде біреуі де, бірнешесі де және ұлттық экономика саласына осындай әкелулер әсері субсидияланатын тауарды әкелу салдарынан ұлттық экономика саласына шығынды белгілеу мақсаты үшін шешуші мәнге ие болуы мүмкін емес. Құзыретті орган субсидияланатын тауарды әкелуден тыс, олардың салдарынан осы кезеңде ұлттық экономика салаларына шығын келетін басқа да белгілі факторларды талдайды. Ұлттық экономика саласына көрсетілген шығын субсидияланатын тауарды әкелу салдарынан ұлттық экономика саласына келтірілген шығынға ж а т қ ы з ы л у ы т и і с е м е с .

6. Субсидияланатын тауарды әкелу салдарынан ұлттық экономика саласына шығын келу қатерін белгілеуде құзыретті орган барлық бар факторларды, оның ішінде келесі факторларды есепке алады:

субсидияның сипаты, мөлшері немесе субсидиялар және олардың саудаға мүмкін әсері;

осы әкелудің одан әрі ұлғаюының нақты мүмкіндігін куәландыратын субсидияланатын тауарларды әкелу қарқынының өсуі;

субсидияланатын тауар өндіруші Тараптар мемлекетінде субсидия берген Тарап мемлекетінде, субсидияланатын тауарды әкелуді ұлғайтудың нақты мүмкіндіктері туралы куәландыратын, олардың ұлғаюының жеткілікті мүмкіндіктері немесе айқын болатындығы;

субсидияланатын тауардың бағалар деңгейі, егер бағалардың осындай деңгейі тексеру жүргізіп жатқан Тарап мемлекетінің нарығында ұқсас тауар бағасының төмендеуіне немесе тежелуіне және субсидияланатын тауардың бұдан әрі өсуіне әкелуі мүмкін жағдайда;

субсидияланатын тауардың өндірушілердегі қорлары.

Бұл ретте осы бөлімде көрсетілген факторлардың ішінде бір де бір фактор немесе бірнеше фактор субсидияланатын тауарды әкелу салдарынан ұлттық экономика салаларына материалдық зиян келтірудің қатерлерін белгілеу мақсатында шешуші мәнге ие бола алмайды.

Ұлттық экономика салаларына материалдық зиян келтіру қатерлерінің болуы туралы шешім осы бөлімде көрсетілген факторларды талдау нәтижелері бойынша зерттеу барысында құзыретті орган субсидияланатын тауарды енгізуді жалғастырудан бас тартпайтыны және мұндай әкелу арқылы өтеу шаралары қабылданбаған жағдайда ұлттық экономика салаларына материалдық шығын келтіру туралы қорытындыға келген жағдайда ғана қабылданады.

9-бап

Тексеру жүргізу кезіндегі мүдделі тұлғалар

1. Тексеру жүргізу кезінде мыналар:

ұқсас тауарды ұлттық өндіруші, қатысушыларының көпшілігі ұқсас тауар өндірушілері болып табылатын ұлттық өндірушілер бірлестігі;

тексеру объектісі болып табылатын, субсидияланған тауар өндіруші, көпшілігі ұқсас тауар өндірушілері болып табылатын тексеру объектісі болып табылатын субсидияланатын тауар өндірушілер бірлестіктері;

субсидия берген Тарап және (немесе) Тараптар мемлекетінің уәкілетті органы; егер осы тауар жеке тұлғалар басым тұтынатын зат болып табылатын болса тұтынушылардың қоғамдық бірлестіктері;

егер олар осы тауарды өнім өндіруде пайдаланатын болса, тексеру объектісі болып табылатын субсидияланатын тауарды тұтынушылар және осындай тұтынушылар бірлестігі мүдделі тұлғалар болып табылуы мүмкін.

2. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген мүдделі тұлғалар тексеру барысында дербес немесе оларда тексеру жүргізіп жатқан Тарап мемлекетінің заңнамасына сәйкес тиісті түрде ресімделген өкілеттіктері болған жағдайда, өз өкілдері арқылы іс-қимыл ж а с а й д ы .

Егер тексеру барысында мүдделі тұлға уәкілетті өкіл арқылы іс-қимыл жасаған жағдайда, құзыретті орган мүдделі тұлғаға тексеру мәні туралы барлық мәліметтерді осы өкіл арқылы жеткізеді.

10-бап

Құпия ақпарат

1. Мүдделі тұлға құзыретті органға беретін ақпарат, осы тұлға осы ақпаратты жариялау бәсекелестік жағдайында үшінші тұлғаға артықшылық беретініне, не өзі осы ақпаратты берген немесе осы ақпаратты алған адам үшін қолайсыз салдарға әкелетініне негіздеме берген жағдайда құпия ретінде қарастырылады. Құпия ақпарат Тараптар мемлекеттері заңнамаларымен ескерілгеннен тыс жағдайда, оны берген тұлғаның рұқсатынсыз жариялануы тиіс емес.

Құзыретті орган құпия ақпарат беруші тұлғадан оның құпия емес нұсқасын талап етуге құқылы. Құпия емес нұсқа берілген құпия ақпараттың мәнін түсінуге жеткілікті мәліметтерден тұруы тиіс. Егер құзыретті органның құпия емес нұсқадағы ақпарат беру талабына мүдделі тұлға құпия ақпараттың олай берілуі мүмкін емес екендігін мәлімдейтін болса, осы тұлға құпия ақпараттың осындай түрде беру мүмкін емес екенінің дәлелін ұсынуы тиіс.

Егер құзыретті орган мүдделі тұлға берген негіздемелердің ұсынылған ақпаратты құпия ақпаратқа жатқызуға мүмкіндік бермейтінін анықтаған жағдайда немесе мүдделі тұлға құпия ақпараттың құпия емес нұсқасын ұсынбаған, құпия ақпаратты осындай түрде ұсыну мүмкін емес екендігінің негіздемесін ұсынбаса немесе құпия ақпаратты осындай түрде ұсыну мүмкін емес екендігіне негіздеме бола алмайтын мәлімет берсе, құзыретті органның осы ақпаратты ескермеуіне болады.

2. Құзыретті органға құпия ақпаратты жариялағаны үшін тексеру жүргізуші Тарап мемлекетінің заңнамасында мен ескерілген жауапкершілік жүктеледі.

Ө н е р к ә с і п т і к с у б с и д и я л а р
б е р у д і ң б і р ы ң ғ а й қ а ғ и д а л а р ы
т у р а л ы к е л і с і м ғ е

3-қосымша

Алып тастаулар тізбесі

1-бөлік

Тараптар ерекше субсидия беруге мақұлдауды алу мақсатында Кеден одағының комиссиясына жүгінуге құқылы.

Тараптар Кеден одағының комиссиясымен рұқсат етілген кезеңге арналған, шарттарда және көлемдерде берілетін субсидияларға қатысты өтемақы шараларын қолданбайды.

2-бөлік

Ресей Федерациясы:

Шараның сипаттамасы	Шараға қатысты өтпелі кезеңнің әрекет ету мерзімі ¹⁰
1. «Отандық автомобиль өнеркәсібін дамыту үшін инвестициялар тарту жөніндегі қосымша шаралар туралы» Ресей Федерациясы Президентінің 1998 жылғы 5 ақпандағы № 135 Жарлығымен, «Отандық автомобиль өнеркәсібін дамыту үшін инвестициялар тарту жөніндегі қосымша шаралар туралы» Ресей Федерациясы Үкіметінің 1998 жылғы 23 сәуірдегі № 413 қаулысымен, «Ресей Федерациясының кедендік тарифіне өнеркәсіптік жинақ үшін әкелінетін автоқұрамдауыштарға қатысты өзгерістер енгізу туралы» Ресей Федерациясы Үкіметінің 2005 жылғы 29 наурыздағы № 166 қаулысымен, «Беларусь Республикасы, Қазақстан Республикасы және Ресей Федерациясы кедендік одағының бірыңғай кедендік-тарифтік реттелуі туралы» Кеден одағы комиссиясының 2009 жылғы 27 қарашадағы № 130 шешімімен белгіленетін қағидаларды қосатын 2011 жылғы 28 ақпанға дейін жасалған инвестициялық келісімдерге қатысты шаралар	Келісімдердің оларға қол қойғанда белгіленген әрекет ету мерзімі және Ресей Федерациясының Дүниежүзілік сауда ұйымына қосылу туралы хаттамасында көзделген, алайда екі күнтізбелік жылдан аспайтын мерзімге ұзарту мүмкіндігі
2. «Калининград облысындағы ерекше экономикалық аймақ туралы» 1996 жылғы 22 қаңтардағы № 13 – ФЗ Федералдық заңына сәйкес қолданылатын шаралар	2016 жылғы 1 сәуірге дейін
3. «Магадан облысындағы ерекше экономикалық аймақ туралы» 1999 жылғы 31 мамырдағы № 104 – ФЗ Федералдық заңына сәйкес қолданылатын шаралар	2015 жылғы 1 қаңтарға дейін

Қазақстан Республикасы:

Шараны сипаттау	Шараға қатысты өтпелі кезеңнің әрекет ету мерзімі ¹⁰
1. Экспортқа бағдарланған өндірістердің банктер кредиттері бойынша пайыздық мөлшерлемесін субсидиялау. «Бизнестің жол картасы 2020» бағдарламасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 13 сәуірдегі № 301 қаулысы	2011 жылғы 1 шілдеге дейін кредиттік ұйымдар берген кредиттер бойынша 2016 жылғы 1 шілдеге дейін
2. «Қазақстан Республикасындағы кеден ісі туралы» Қазақстан Республикасының 2010 жылғы 30 маусымдағы Кодексіне, «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» (Салық кодексі) Қазақстан Республикасының 2008 жылғы 10 желтоқсандағы Кодексіне, «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының кодексін (Салық кодексі) қолданысқа енгізу туралы» Қазақстан Республикасының 2008 жылғы 10 желтоқсандағы Заңына, «Тауар шығарылған елді анықтау, тауардың шығу тегі туралы сараптама актісін жасау	

және беру әрі тауардың шығу тегі туралы сертификатты ресімдеу, куәландыру және беру жөніндегі ережені бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 22 қазандағы № 1647 қаулысына, Беларусь Республикасы Үкіметі, Қазақстан Республикасы Үкіметі және Ресей Федерациясы Үкіметінің арасындағы «Еркін қоймалар және еркін қойманың кедендік рәсімі туралы» 2010 жылғы 18 маусымдағы Келісімге сәйкес «Еркін қойма» кедендік рәсімін қолдана отырып, кеден одағының кеден аумағына әкету кезінде қазақстандық деп танылған тауарлардың жеткілікті қайта өңдеу критерийлеріне сәйкес кедендік алымдар мен салықтардан босатылуы	2017 жылғы 1 қаңтарға дейін
3. «Кеден одағының кедендік аумағындағы еркін (арнайы, ерекше) экономикалық аймақтар және еркін кедендік аймақтың кедендік рәсімі мәселелері бойынша» Беларусь Республикасы Үкіметі, Қазақстан Республикасы Үкіметі және Ресей Федерациясы Үкіметінің арасындағы 2010 жылғы 18 маусымдағы келісімге, «Қазақстан Республикасындағы арнайы экономикалық аймақтар туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 6 шілдедегі Заңына, Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 5 сәуірдегі № 401 Кеден кодексіне, «Тауар шығарылған елді анықтау, тауардың шығу тегі туралы сараптама актісін жасау және беру әрі тауардың шығу тегі туралы сертификатты ресімдеу, куәландыру және беру жөніндегі ережені бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2010 жылғы 22 қазандағы № 1647 қаулысына сәйкес арнайы экономикалық аймақтар аумағынан кеден одағының кеден аумағына әкету кезінде қазақстандық деп танылған тауарлардың жеткілікті қайта өңдеу критерийлеріне сәйкес кедендік алымдар мен салықтардан босатылуы.	

Өнеркәсіптік субсидиялар берудің бірыңғай қағидалары туралы келісімге 4-қосымша

Оларды беру өтемақы шараларын қабылдауға негіз болып табылмайтын ерекше өнеркәсіптік субсидиялар ТІЗБЕСІ

1) фирмалар, сонымен қатар жоғары оқу орындары және ғылыми ұйымдар фирмалармен келісімшарттық негізде жүзеге асыратын және мұндай¹ көмек² өнеркәсіптік зерттеулер құнының 75% артық емесін немесе бәсекеге дейінгі сатыда^{4, 5} әзірленімдер құнының 50% жабады деген шартпен зерттеу қызметіне көмек; және ол тек жабу үшін ғана берілген жағдайда:

а) персоналға арналған шығыстар (зерттеушілер, техника және тек қана зерттеу қызметімен айналысатын басқа да қосымша персонал);

б) зерттеу қызметі үшін ғана және тұрақты түрде қолданылатын (коммерциялық негізде сатудан басқа) құралдарға, жабдықтарға, жерге және құрылыстарға арналған шығыстар;

в) ғылыми зерттеулер нәтижелерін, техникалық білімді, патенттерді және басқаларын сатып алуды қоса алғанда, тек зерттеу қызметі үшін ғана қолданылатын консультациялық және баламалық қызметтерге арналған шығыстар;

г) зерттеу қызметі нәтижесінде тікелей жұмсалған қосымша үстеме шығыстар;
д) зерттеу қызметі нәтижесінде тікелей жұмсалған басқа да ағымдағы (материалдарға, қамтамасыз етуге және т.б. арналған) шығыстар;

2) өңірлік дамудың жалпы шеңберінде берілетін Тарап мемлекеті аумағындағы қолайсыз өңірлерге⁶ көмек ерекшелікті емес (осы келісімнің 3-бабы бойынша) болып табылады және мынадай жағдайларда тиісті өңірлер арасында бөлінеді:

а) әрбір қолайсыз өңір нақты белгіленген ықшам әкімшілік және экономикалық аймақты көрсетуі тиіс;

б) мұндай өңір қиындықтары тек уақытша жағдайдан туындап отырмағанын көрсететін, бейтарап және объективті өлшемдер⁷ негізінде қолайсыз өңір ретінде қарастырылады; мұндай критерийлер заңдарда, ережелерде және басқа да ресми құжаттарда оларды тексеруге болатындай нақты анықталуы тиіс;

в) критерийлер кем дегенде мынадай көрсеткіштердің біріне негізделген экономикалық даму өлшемін қамтиды:

халықтың жан басына табысы немесе үй шаруашылығымен байланысты табысы не халықтың жан басына шаққандағы ЖІӨ мөлшері, ол осы аумақ үшін орташа 85% көрсеткіштен аспауы тиіс;

жұмыссыздық деңгейі, ол осы аумақ үшін орташа көрсеткіштің кем дегенде 110% құрауы тиіс;

үш жылдық кезеңге өлшенген; алайда мұндай өлшем кешенді болуы және басқа да факторларды ескеруі мүмкін;

3) қолданыстағы өндірістік қуаттардың⁸ заңнамамен және/немесе нормативтік актілермен қойылатын қоршаған ортаны қорғауға қатысты жаңа талаптарға бейімделуіне ықпал ету, егер ол:

а) бір жолғы, қайталанбайтын шара болып табылса; және

б) бейімделу бойынша шығыстардың көп дегенде 20% құраса; және

в) кәсіпорынға толығымен тиесілі, субсидияланған жабдықтарды айырбастау және пайдалану шығыстарын жаппаса; және

г) фирма жоспарлап отырған ластануды қысқартуға тікелей байланысты және қол жеткізілуі мүмкін өндірістік шығыстар үнемін жаппаса; және

д) жаңа жабдыққа және/немесе өндірістік процестерге ауысуы мүмкін барлық фирмалар үшін қолжетімді болған жағдайда қосымша шектеулерге және фирмалар үшін қаржылық ауыртпалықты күшейтуге алып келеді.

---

¹ Осы Келісімнің ережелері жоғары оқу орындары немесе ғылыми мекемелер өткізген тәуелсіз іргелі ғылыми зерттеулерге қатысты қолданылмайды. «Іргелі зерттеулер» деген термин өнеркәсіптік немесе коммерциялық мақсаттарға байланысты емес жалпы ғылыми және техникалық білімдердің кеңеюін білдіреді.

² Осы тармақшада аталған шараларды қабылдау үшін негіз болмайтын көмектің жол берілетін деңгейі нақты жобаны жүзеге асыру кезеңінде жұмсалған тиісті шығыстардың жалпы сомасына қатысты белгіленеді.

³ «Өнеркәсіптік зерттеулер» деген термин осындай білімнің жаңа тауарларды, процестерді немесе қызмет көрсетулерді әзірлегенде пайдалы болуы мүмкін жаңа білімдерді ашуға, сондай-ақ қазіргі тауарларды, процестерді немесе қызмет көрсетулерді елеулі түрде жақсартуға бағытталған жоспарланған зерттеулерді немесе аса маңызды зерттеулерді білдіреді.

⁴ «Бәсекеге дейінгі сатыдағы әзірлемелер» деген термин коммерциялық пайдалану үшін жарамсыз бірінші кейіптүрді жасауды қоса алғанда, сатуға немесе пайдалануға арналған өнеркәсіп зерттеулерінің жоспарға, сызбаға немесе жаңа түрлендірілген немесе жақсартылған тауарлардың, технологиялық процестердің немесе қызмет көрсетулердің нәтижелерін көшіруді білдіреді. Ол сондай-ақ тұжырымдаманың тұжырымын және баламалы тауарлардың, тәсілдердің немесе қызметтердің дизайндарын, сондай-ақ олар өндірістік қолдану немесе коммерциялық пайдалану үшін бейімделмеген немесе пайдалануы мүмкін емес жағдайда бастапқы көрсету жобаларын не пилоттық жобаларды қамтуы мүмкін. Ол қолданыстағы тауарларға, өндірістік желілерге, өңдеу процестеріне, қызмет көрсетулерге және басқа да кәдімгі операцияларға, тіпті осындай өзгерістер жақсартуға алып келсе де, ағымдағы және кезеңдік өзгерістерге қолданылмайды.

⁵ Өндірістік зерттеулерді және бәсекеге дейінгі әзірлемелерді біріктіретін бағдарламалар жағдайында шаралар қабылдау үшін негіз болмайтын көмектің жол берілетін деңгейі осы екі санат үшін осы (i) және (v) тармақшасында көрсетілген барлық тиісті шығыстарды ескере отырып, есептелген жол берілетін кәдімгі орташа деңгейлерден жоғары болуға тиіс емес.

⁶ «Өңірлік дамудың жалпы шеңбері» деген субсидиялаудың өңірлік бағдарламалары ішкі дәйекті және әмбебап қолданылатын өңірлік даму саясатының бөлігі болып табылады және өңірлік дамуға арналған субсидиялар өңірдің дамуына әсер етпейтін немесе іс жүзінде әсері жоқ жекелеген географиялық пункттер болып табылмайды дегенді білдіреді.

⁷ «Бейтарап және объективті өлшемдер» деген өңірлік даму саясаты шеңберінде өңірлер арасындағы айырмашылықтарды жою немесе қысқарту үшін қажетті белгілі бір өңірлер үшін одан артық жеңілдіктер берілмейтін өлшемдерді білдіреді. Осыған қатысты субсидиялаудың өңірлік бағдарламалары субсидияланатын әрбір жоба бойынша берілуі мүмкін барынша жоғары сомаларды қамтуы тиіс. Осындай барынша жоғары сомалар оларға көмек көрсетілетін өңірлердің даму деңгейіне байланысты саралануы және инвестицияларға арналған шығыстар немесе жұмыс орындарын құруға арналған шығыстар түрінде көрсетілуі тиіс. Осы сомалардың шегінде көмек осы

заңның 3-бабында көзделгендей субсидияларды басымдықпен пайдалану немесе белгілі бір кәсіпорындарға теңгерімсіз үлкен сомаларды берудің алдын алу үшін жеткілікті кеңінен бөлінуі тиіс. 8 «Қолданыстағы өндірістік қуаттар» деген ең кемінде қоршаған ортаны қорғау жөніндегі жаңа талаптар енгізілгенге дейін екі жыл бұрын пайдалануда болған өндірістік қуаттарды білдіреді.

Өнеркәсіптік субсидиялар берудің бірыңғай қағидалары туралы келісімге 5-қосымша

Субсидиялар бойынша хабарламалар беру нысандары

Хабарлама толтыруға нұсқаулық:

1. **Субсидиялау бағдарламасының атауы**, ол болған жағдайда оның қысқаша сипаттамасы немесе субсидияны белгілеу. Мысалы, «Шағын кәсіпкерлікті дамыту». Субсидиялау бағдарламасының атауы соған сәйкес субсидия берілетін заңнамалық немесе нормативтік актінің атауымен сәйкес келуі мүмкін.

2. **Хабарламада көрсетілген кезең.**

3. **Субсидияның негізгі мақсаты және/немесе тағайындауы.** Субсидия беру мақсаты бойынша деректерді әдетте соған сәйкес субсидия берілетін нормативтік құқықтық актіден табуға болады.

4. **Субсидия беру үшін заңгерлік негіз.** Осы бөлімде соған сәйкес субсидия берілетін нормативтік құқықтық актінің атауын, сонымен қатар осы актінің қысқаша сипаттамасын беру қажет.

5. **Субсидия нысаны** (грант, қарыз, салықтық жеңілдік және т.б.).

6. **Кімге және қандай түрде субсидия** беріледі (өндірушілерге, экспорттаушыларға және басқа тұлғаларға). Субсидия қандай қаражаттар көмегімен берілетінін сипаттау; тауар бірлігіне белгіленген немесе айнымалы сомамен; екінші нұсқада соманы анықтау тетігін түсіндіру қажет. Субсидия беру шарттарын және тетігін сипаттау.

7. **Субсидия мөлшері.** Өнім бірлігіне субсидия, немесе бұл мүмкін емес жағдайда осы сомаға ассигнацияланған жылдық немесе жалпы сома (өткен жылы өнім бірлігіне субсидияның орташа мөлшерлемесін көрсетумен). Егер өнім бірлігіне арналған субсидия туралы ақпараттың (хабарламада көрсетілген жылға, өткен жылға немесе екеуіне арналған) берілуі мүмкін болмаған жағдайда, толық түсініктеме беру қажет.

8. **Субсидия әрекетінің ұзақтығы** және/немесе субсидияға қатысты қолданылатын, субсидияны ашу/жабу мерзімін қоса алғанда, кез келген басқа уақыттық шектеу.

9. **Саудаға арналған тиімділік бойынша деректер.** Субсидияның саудалық тиімділігін бағалауға мүмкіндік беретін статистикалық деректер. Мүмкіндігіне қарай

ақпарат өндіріс, тұтыну, субсидияланатын тауарлардың немесе секторлардың импорты мен экспорты бойынша статистикалық деректерді қамтуы қажет:

(а) соңғы үш жыл бойынша статистикалық деректер;

(б) өткен жыл бойынша – субсидия енгізу алдындағы немесе субсидияның соңғы маңызды өзгеруі алдындағы соңғы жыл.

1-кесте.* Нотификацияның жалпы нысаны

Субсидиялау бағдарламасының атауы	Деректері берілетін кезең	Субсидия беру мақсаты	Субсидия беру үшін негіз	Субсидиялау нысандарының сипаттамасы	Кімге және қалай субсидия беріледі	Субсидия өлшемі	Субсидия ұзақтығы	Саудаға тиімділігі бойынша деректер
1	2	3	4	5	6	7	8	9

* Басқа кестелердегі өзге нысандар қолданылмаған жағдайларда қолданылады.

2-кесте. Субсидиялар нысаны – грант

Субсидиялау бағдарламасының атауы	Деректері берілетін кезең	Субсидия беру мақсаты	Субсидия беру үшін негіз	Кімге және қалай субсидия беріледі	Грант сомасы	Субсидия ұзақтығы	Қосымша ақпарат
1	2	3	4	5	6	7	8

5. Кімге және қалай субсидия беріледі. Бұл бөлімде грант алушыны көрсету керек және грант беру шарттары мен тетігін барынша толық сипаттау қажет, атап айтқанда қандай тұлға субсидия беру туралы тікелей шешім қабылдайды және субсидия береді, қандай жағдайлар сақталған кезде субсидия беріледі, алынатын субсидияның мөлшері неге байланысты және қандай жолмен белгіленеді.

3-кесте. Субсидиялар нысаны - жеңілдік шарттарындағы кредит

Субсидиялау бағдарламасының атауы	Деректері берілетін кезең	Субсидия беру мақсаты	Субсидия беру үшін негіз	Кімге және қалай субсидия беріледі	Кредит сомасы	% мөлшерлеме	Субсидия ұзақтығы	Қосымша ақпарат
1	2	3	4	5	6	7	8	9

5. Кімге және қалай субсидия беріледі. Бұл бөлімде кредит алушыны көрсету керек және кредит беру шарттары мен тетігін барынша толық сипаттау қажет, атап айтқанда қандай тұлға субсидия беру туралы тікелей шешім қабылдайды субсидия береді, қандай жағдайлар сақталған кезде субсидия беріледі, алынатын субсидияның мөлшері неге байланысты және қандай жолмен белгіленеді.

Егер қаржыландыру кезінде субъектілер санаттарға (мысалы, салалар бойынша) бөлінетін болса, әр санатты жекелеп көрсету қажет.

6. Кредит сомасы. Бұл бөлімде есепті кезеңде нақты берілген кредит сомасы беріледі.

Субсидиялау бағдарламасының атауы	Деректері берілетін кезең	Субсидия беру мақсаты/ міндеттері	Субсидия беру үшін негіз	Кімге және қалай субсидия беріледі	Қарыз сомасы	Субсидия ұзақтығы	Қосымша ақпарат
1	2	3	4	5	6	7	8

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК